

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . „ 6.—
 Četrť leta . . . „ 3.—
 Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popold.

Allons enfants de la Prussie!

Zadnji terek so imeli mariborski Nemci zopet svojo komedijo: praznovali so spomin na zmago pri Sedan. Na verandi pri Götzu se je zbralo obilo meščanstva, pele so se razne za vsenemštvo navdušujoče pesmi, govoril je pastor Mahnert, godba južne železnice je svirala, med drugim tudi „Wacht am Rhein“, kratko: bilo je vse tako, da je imel nad to prireditvijo svoje veselje tudi stari Bismarck, če mu je oče Wotan namignil, naj pogleda iz Walhalle tja dol na prusaštvu udani Maribor. Sicer smo že precej navajeni na te „Sedan prireditve“, ker se ponavljajo vsako leto, vendar dirneje človeka neprijetno. Začuden se človek vpraša: kaj pomenja za nas Avstrije Sedan, da bi se ga morali vsako leto spominjati? Če pomislimo nekoliko globokeje, spoznamo, da pomenja Sedan za Avstrijo in njeno dinastijo poraz. Se le po pruskih zmagah leta 1870 in 1871 je bila vloga Avstrije med nemškimi državami končno doigrana, se je posrečila njeni tekmovalki Prusiji dolga leta gojena nakana, da je izpodrinila Avstrijo iz vodilnega mesta med zaveznimi državami za vse čase. Kako pridemo tedaj mi Avstrijci do tega, da šumno proslavljamo Sedan? Ko so letos dali avstrijski Slovani samo glasno duško svojemu veselju nad zmagami balkanskih Slovanov, se jih je spravilo celo pred sodišče. In vendar? Sedan pomenja za našo avstrijsko politiko udarec, a zmage Slovanov na Balkanu pa nam ne morejo nič škodovati, nasprotno, če bi jih znali izkoristiti, bi nam bile še v veliko dobro. Od kod tedaj to povsem protinavarno umevanje dejstev? Račji zloglasne avstrijske kratkovidnosti in zaslepljenosti. Nas Slovane, ki smo skozi stoletja s krvjo pisali zgodovino svoje neomajne zvestobe do prestola in države, se smatra za nevarne, Nemce, ki škilijo vedno proti Renu in silijo pod prusko pickelhavbo, se pa smatra za najboljše patriote in se veruje vsem njihovim hinavščinam. Svojo „Sedanfeier“ vtemeljujejo s tem, da pravijo, da se vesele slavne zmage nemškega orožja in jo proslavljajo, že nešteto krat dupirana Avstrija jim pa veruje. In vendar? Če premotrite le nekoliko natančneje te sedanske prireditve in vse okolščine, pod katerimi se vrše, morate opaziti, da vse vkup ni nič drugega, kot sistematična propaganda vsenemštva, kot organizirano ustvarjanje in pripravljavanje Velike Prusije. V proslavi Sedana ne tiči otročje-naivno veselje nad posamezno, sicer res pomembno zma-

go, temveč ta proslava ima prenešen, veliko obsežnejši pomen: Sedan je samo parola, samo kratek in prikrijavač izraz ideje. S sedansko in drugimi zmagami l. 1870-71, si je priborilo nemštvo Alzacijo in Lotaringijo, spravilo je v organsko in neločljivo enoto nemštvo teh pokrajin z ostalim nemškim svetom. Usoda Alzacije in Lotaringije naj bi bila tudi usoda Avstrije. Kakor je bilo treba Sedana, da se je zvršila združitev z alzaško-lotaringijskim nemštvom, tako naj bi prišel drugi Sedan, ki bi povzročil priklopitev avstrijskega nemštva k materipan-germaniji. To je smisel in to je namen vsakoletnih sedanskih prireditvev. Da dajo duška tej svoji težnji in temu svojemu hrepenenju, ter da pripravljajo in gladijo pot k uresničenju sedanske ideje, za to proslavljajo vsako leto Sedan. Pri tem so zelo previdni. Ne delajo tako nerodno kot Schönerer, ki roma leto za letom na grob onega Bismarcka, koji je zamislil uničenje Avstrije. Ne! Zvito opuščajo vse, kar bi jih znalo očrnuti na zgoraj in govore samo o paroli, o Sedan. En moment je pa značilen! Kakor smo že izvajali, je Sedan za Nemce parola splošne združitve. In kaj opazimo! Proslavljanje sedanske zmage se vrši vedno tudi s proslavljanjem nemške edinosti. Vrši se sicer to v mejah, v katere ne more poseči državni pravdnik in na tako nedolžen način, da smatrajo naivne duše to proslavljanje samo za proslavljanje edinstva, ki se je pokazalo leta 1870. Toda to je samo pesek v oči. Nепrestano povdarjanje edinstva ob vseh sedanskih slavnostih — v letošnji „Marburger Zeitung“ je posebno vsiljivo — ima globokejši pomen. Na ta diabolično-zvito način hočejo leto za letom pred očmi avstrijske javnosti in avstrijskih oblasti delati propagando za vesoljno združitev, za Veliko Nemčijo. Klic: slavljimo Sedan! ni nič drugega, kot drzen protiaavstrijski poziv: Allons enfants de la Prussie! v pan-germanijo, pod Hohenzollern!

Položaj.

(Iz parlamentarnih krogov.)

Na nekem zborovanju v Solnogradu je razpravljal zbornični predsednik dr. Sylvester o političnem položaju. Rekel je med drugim:

„Notranje-politični položaj stoji še vedno pod vtiskom ustanovitve upravne komisije na Češkem, pod vtiskom nejasnega položaja v Galiciji in pod v-

tiskom obupnih razmer na Hrvaškem. Stanje ex lex, ki je zavladovalo na Češkem, je privedlo do živahnih rekriminacij napram vladi, ki mora sedaj strogo paziti na to, da ohrani najstrožjo objektivnost in nepristranost, ker si je naprtila s tem nezakonitim položajem vso odgovornost. Najmanjša napaka, ki bi se zgodila v upravi, se lahko kruto maščuje. Tudi poljsko-rusinska sprava se ne gane z mesta. Nova izvolitev deželnega zbora, ni prinesla nikakoršne odločitve in tudi sedanja pogajanja ne kažejo nikakoršnega posebnega napredka. Niti to ni znano, ali bo gališki deželni zbor sklican, ali ne. Dejstvo je, da je ministrski predsednik vprašal vse deželne odbore, ali žele sklicanje deželnih zborov. Tirolski in nižjeavstrijski deželni zbor sta zagotovljena, tudi moravski deželni zbor bo zboroval in izpopolnil svoje konstituiranje. Tudi novi goriški deželni zbor bo sklican, da se konstituirajo. Gornje-Avstrijsko bo najbrže tudi to pot manjkalo, ker tudi tam ni prišlo do sporazuma. Enako je s štajerskim deželnim zborom. Morda bo meseca septembra vpoklicanih 7 do 10 deželnih zborov. Ker pa je istočasno zasedanje deželnih zborov in državnega zbora izključeno, ni misliti, da bi bil parlament sedaj vpoklican in je vpoklicanje parlamenta pred koncem oktobra skoraj izključeno. Morda je tudi boljše, če prično dež. zbori svoje delovanje sedaj, kakor zopet spomladi, ker se odpre na ta način čas med božičem in veliko nočjo za plodonosno delovanje državnega zbora. Pred božičem bo pač težko pričakovati pravega delovanja v parlamentu, ker je treba še rešiti državni proračun za prihodnje leto in ker se naj vrši ob enem delegacijsko zasedanje. Ker plenarne seje državnega zbora ob enem z delegacijami tudi niso mogoče, ni pričakovati rešitve velikih predlog, ki bi morale priti na dnevni red, do božiča.“

Ta dr. Sylvestrova izjava potrjuje, kar se je v poučenih krogih še davno vedelo: do božiča drž. zbor ne bo sklenil in sprejel drugega kot budgetni provizorij. Je to zelo malo in kaže, da so naše notranjo-politične razmere zelo žalostne, toda nihče, ki ima nekoliko vpogleda za parlamentarne kulise, ni pričakoval več. Ako hoče Stürgkh sam sebe obdržati, mora obdržati tudi sedanjo večino. Ta večina pa je skoz in skoz razdrapana, needina, nesolidarna, ter ne prenese drugega, kot budgetni provizorij. Zlasti v največji večinski stranki, v Nationalverbandu, so naravnost obupne razmere. Pomosna stavba oholega nemštva gori na vseh koncih in krajih. Razni Wolfi, Erlerji et consortes kličejo k naskoku,

PODLISTEK.

Udarci usode.

(Napisal Januš Goljec.)

I.

Trg Kotel, imenujmo ga pač tako, na Spodn. Štajerskem, je ena tistih trških lukenj, v katero se lahko pripelješ ali prideš, izhod ti pa zapira strmo hribovje na levo in desno.

Pa kljub tej nerodni legi, račdi katere je naš Kotel prestal že toliko opravljanja in obrekovanja, se vendar ponaša z mogočnim „prangarjem“ in z vsemi uradniki od orožnika do okrajnega sodnika. Povprek in po dolgem vzeto, je lega Kotlova neugodna; vendar življenje v njem, vsaj nekada, je bilo prav složno. Tržani, zasebniki kot uradniki, so držali skupaj, seveda, kar se obiska gostilni tiče.

Variatio delectat (izprememba veseli), po tem pregovoru so se ravnali tudi Kotličani. Zahajali so vsi prav pridno par mesecev v jedno krčmo in zabavljali čez druge; pa se jim je tamkaj kaj zamerilo, vsi so jo potegnili v drugo, in poprej tolikanj hvalisani krčmar je bil sedaj: goljuf, pančar, in pa bogve kaj vse.

Pa kdo bi to Kotličanom tudi zameril, saj so vendar privoščili vsakemu svoje. Na starega leta na večer so se po navadi sešli zopet v tisti krčmi, ki so jo na novega leta dan ostavili.

Sedež kritike, javnega in zasebnega življenja, kot povsod, je bil tudi v Kotlu — gostilna. Pa še nekaj, da ne pozabim, so čislali Kotličani prav posebno, namreč poštni voz. Saj pa se temu tudi ni čuditi; Kotel čepi v kotu, katerega se še v sedanjih naprednih časih izogiblje železna kultura; duševni in telesni promet pa oskrbuje poštni voz. In ravno ta voz so tržani vsak večer tako željno pričakovali.

V četrtek, nekega poletnega večera, sprehajali so se tržki gospodje po cesti, nevoljno potrkovali s palicami in napeto pogledovali v smeri, v kateri bi imel že davno prikaditi poštni voz. Ni jih tolikaj mikala pošta, ampak radovednost: kaka da je novo nameščena poštarica, gospodična Justa, ki bi se imela baš nocoj pripeljati?

V daljavi se je zakadil prah, oglasil se je še poštni rog in konec belega pajčolana, ki je rftotal v vetru, je oznanjal radovednežem že od daleč, da sedi na vozu tudi gospodična Justa.

In res, voz je pridrdral v trg, se ustavil pred poštnim uradom in iz voza je skočila nova poštarica.

Gospodična Justa je bila srednje postave in ljubkega obraza. Vsi gospodje so obesili na njo pozorne poglede; pogledala jih je tudi ona, vsi so se spoštljivo priklonili in pozdravili.

Gospodična Justa je na lahko sklonila glavo v odzdrav, se nasmehnila, pokazala nekoliko bele zobe in jamica na desnem licu, ki se je poglobila pri nasmehu. Je tako dopadla davkarskemu adjunktju, da je prvi izrekel polglasno sodbo:

„Gospodična nima ust, ampak kljunček!“

Vsem je dopadla novo došla poštarica, same ugodne kritike je bilo slišati, le trebušasti naddavkar, ki je že davno vlekel na motvozu zakonskega jarma, je bil mnenja:

„Gospodična Justa bo nekoliko koketna.“

Gospodična pa ni slišala na te, ne one sodbe, ampak zavrtela se je na peti in se obrnila proti uradu, kjer jo je s poljubom in objemom sprejela njena predstojnica, že zimska gospodična Franca.

Justo je nekako spreletelo pri tem objemu in poljubu, prešinil jo je kot blisk sum: Franca pije in sicer — žganje!

Vobče je bila gospodična Justa ljubeznjivo in dobro sprejeta ter gostoljubno pogostena od tovarišice. Govorili sta dolgo; Franca je vmes krepko pi-

la in jezik se ji je zapletal. Justa je izvedela toliko, da bo morala uradovati sama, hrano si priskrbeti v gostilni, z gospodi biti resna, posebno pa se naj le varuje samskega zdravnika dr. Lukiča, ki je človek brez značaja v vsakem oziru.

Franca se je jezik vedno težje gibal, krilila je še samo z rokami, jela zaspano kimati in konečno je glasno zasmrčala. Justo je spreletoval strah pri pogledu na nesrečno tovarišico, ki je mrmrala še v spanju zmedene besede in parkrat prav razločno imenovala ime: „Dr. Lukič!“

Justa je vstala, da bi vzbudila Franco in jo spravila v postelj; pa jej je obtičal pogled na rumovi steklenici, ki je molela iz Francinega žepa in ni se upala buditi — pijanke.

Privila je luč in se po prstih odstranila v svojo sobo. Skušala je zaspati, saj je bila vendar utrujena, pa ni šlo, prežalosten je bil vtis, ki ga je zapustila njeni mladi in nežni duši tako globoko padla — Franca.

Molitev tjo je slednjič vendar le zazibala v nemirni spanec: ob 6. uri zjutraj pa je sedela že v uradu.

Okoli sedme ure prizdehala je v urad tudi še Franca; Krvavo obrobljene oči so pričale, da je prebila noč na stolu. Leno je odzdravila, naslonila se ob peč in s cigareto v ustih motrila Justo in razne stranke.

Izvanredno zgodaj so se danes oglašali na pošti po znamke in dopisnice tržki gospodje.

Med prvimi je pristopical davčni adjunkt, v želji, da bi si še enkrat in bolj od blizu ogledal novo poštarico; pa je odšel s prazno torbo, brez ljubkega nasmehljaja kljunčka in jamice.

Ravno tako se je godilo vsem radovednežem. Opoldne pri obedu je že romala v krčmi od ust do ust sodba: gospodična Justa, je ena „fejst frajla“, samo preponosna za Kotel, kjer so vendar vsi tako navezani drug na drugega.

njihove fanfare trobijo bojno pesem. Ta naskok bi pa znal postati usodepolen za Nationalverband sam. Zgodilo bi se prav lahko, da bi pri sedanjih desolantnih razmerah, ki bi se še povečale, če bi odpovedal Nationalverband vladi pokorščino, ne šel Stürgkh, ampak Nationalverband za svojim lastnim pogrebom — državni zbor bi bil razpuščen. Tega se pa Nationalverband boji, ker ve, da bi bilo potem njegove slave in veličine konec. Z novimi volitvami bi znali pridobiti le krščanski socialci in eventualno tudi socialdemokrati, nemški nacionalci bi pa bili decimirani. Predsedstvo Nationalverbanda je v tajni seji o tem razpravljalo in dalo znamenje k pomirjenju. Nationalverband ne more v nove volitve in kdor v to sili, je grobokop lastne stranke. Več kot začasnega proračuna pa „nemško-nacionalna zveza“ kljub temu ne prenese. Za to se trudijo razni Sylvestri, Stölzelni, Steinwenderji, obvarovati na zunaj opozicionalni nimbus, na znotraj pa prebrestiti z vlado opozicionalne mlakuže. Seveda mora biti pri tem obremenitev kolikor mogoče najmanjša in najrahlejša.

Da zaključimo: cela situacija sloni na — papirnati podlagi. Samo z budgetnim provizorijem bo mogoče šlo, toda presečenja še niso izključena. Treba je najmanjšega sunka in razpade lahko parlament ali si pa zlomi nogo — vlada.

Klic iz Dravske doline.

Marenberg, 3. sept.

Da se javnost prepriča, kakšne vnebovpijoče krivice se gode v naši šoli in da je ta zavod postavljen namenoma, da se celi kraj čim prej sistematično germanizira, podamo kot dopolnilo dopisa v „Straži“ z dne 29. avgusta sledeče podatke:

I. razred: a) 65 učencev, 45 slovenskih in 20 nemških, učitelj Nemeč; b) 64 učencev, 50 slovenskih, 14 nemških, učiteljica Nemka.

II. razred: 66 učencev, 40 slovenskih, 26 nemških, učiteljica nemška protestantinja.

III. razred: 67 učencev, 41 slovenskih, in 26 nemških, učiteljica Nemka.

IV. razred: 70 učencev, 46 slovenskih in 24 nemških, učitelj Nemeč.

V. razred: 66 učencev, 42 slovenskih in 24 nemških, učitelj Nemeč.

Skupaj je okoli 400 otrok. Letošnjo jesen se otvori novi nemški otroški vrtec. V vsakem razredu se poučujejo vsi predmeti v nemščini, izmed učiteljstva ni nobeden zmožen slovenščine in tako se zgodi, da mnogi slovenski otroci ob izstopu iz šole slovenski niti brati ne znajo, kar je dokazano dejstvo.

V posameznih razredih so vpisani samo nekateri s slovenskim maternim jezikom, kar je samo — pesek v oči; navadno so č. manj nadarjeni. Kateri so pa bolj zmožni, dobijo nalašč slabije reče v naznanilu. Mnogo imen je v šolskem seznamu pokvarjenih, kar je protipostavno. Na primer: Knes, Wineschek, Ledinegg, Koss, Wrezonig, Nauerschnig itd. Veliko otrok je duševno nezrelih in ti naj se poučujejo v nemškem jeziku! Toda naj bo konec tej lamentaciji. Predlagal bi, naj bi Slovenska Straža in pa Ciril-Methodova družba skupno upostavila vsaj dvo-

razrednico. Stavbeni prostor je že kupljen in stavbeni načrt izdelan. Nekaj kron je že v posojilnici naloženih.

Naše prireditve.

Sv. Lenart v Slov. gor.

Ustanovni občni zbor podružnice Slovenske dijaške zveze za Štajersko se je vršil brez hrupa in v vsej tišini v nedeljo, dne 31. avgusta pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Ker so se vse priprave izvršile že na občnem zboru pododbora na Gomilskem, vršil se je sedaj le kratek razgovor visokošolcev in abiturijentov o načrtih za delovanje podružnice v bodoče in izvolil podružnični odbor in sicer: Vjanko Munda, abiturijent, predsednik; Josip Krošl, abiturijent, podpredsednik; Janko Rančigaj, abiturijent, tajnik; Franc Zmazek, abiturijent, blagajnik; Janko Kovačec, stud. iur., knjižničar.

Popoldne je priredila podružnica veselico, na kateri je goste pozdravil v imenu Slovenske dijaške zveze jurist Janko Koser in so dijaki prav dobro uprizarili „Repoštevca“.

Da je prireditev imenitno izpadla, k temu sta pripomogla zlasti veliko gospod dr. Tiplič in šentlenartska posojilnica. Obema bodi tem potom izrečena najpristronejša zahvala.

Sv. Frančišek Ks.

Konstantinova slavnost, ki jo je priredilo naše Katoliško bralno in izobraževalno društvo zadnja nedeljo, dne 31. avgusta, je uspela jako sijajno. A res mnogo ovir so nam stavili naši nasprotniki, da bi nam slavnost preprečili, ali da bi se vsaj ne izvršila tako krasno, kakor se je, pa so se njihove nakane izjalovile. Za to je že gospod Marko Blekač v svojem pozdravnem govoru omenil: „Bah smo se že, da bi naša današnja slavnost ne uspela tako, kakor smo si mi želeli, ampak kakor so si želeli naši nasprotniki. A sedaj, ko vas vidim zbrane v tako obilnem številu, ko imam pred seboj tako lepo sestavljen slavnostni spored, lahko rečem, da so se vse nakane naših nasprotnikov zdrobile v prah.“

Poglavitna točka vse slavnosti je pač bil slavnostni govor, ki ga je govoril velečastiti gospod župnik J. Dekort. V lepih besedah nam je orisal pomen Konstantinovega jubileja in je izvajal: Konstantin se je moral boriti proti velikemu sovražniku cerkve, Maksenciju, istotako se imamo mi boriti proti sedanjim nasprotnikom cerkve, ki se cepijo v nešteto strank, med katere spadajo tudi naši liberalci. Naši lepi gornji Savinjski dolini pravijo „črni kot.“ Ne vem, zakaj so jo tako krstili, vem pa za drug — „črn kot“ v gornji Savinjski dolini, za onega, iz katerega preži grda pošast, namreč — nad 300.000 K dolga. To je res pravi „črni kot“, katerega so krivi naši liberalci.

Naši diletantje in diletantinje so predstavljali igro „Krivoprisežnik.“ Znana nam je že njihova spretnost, a ne pretiravamo, če trdimo, da nas je ta njihov nastop naravnost očaral. Da, take dovršenosti na našem odru še nismo videli.

H koncu je nastopila mladenka Cena Koren in je predstavljala „Planšarico“, šaljiv prizor iz pla-

nin. Živahno ploskanje na koncu njenega nastopa nam priča, da je svojo vlogo pogodila nad vse dobro. Obe igri so posebno povzdignile še krasne narodne noše in lepo prirejeni oder.

Pohvalno moramo omeniti tudi slavno veteransko godbo iz Ljubnega in domači moški zbor. Vse se je izvršilo mirno, če prezremo to, da je prišel iz Tišlerjeve gostilne — kjer so imeli liberalci nalašč ta dan shod — h gospodu Slatinšku, kjer smo bili po slavnosti zbrani, Jermanov Joža in začel po svoji liberalni oliki razgrajati in se priduševati, kakor imajo sploh liberalci navado. Če bi se nam zdelo še vredno, bi proti temu dobremu eksemplaru naših liberalcev drugače nastopili, a se res ne izplača, ker sodimo vse njegove besede po njegovih — možganih!

Slov. Bistrica.

Nad vse lepo slavnost, Konstantinovo slavnost, je priredila slovenjebistriška mladina na praznik sv. Jerneja za celo dekanijo. Izbrala je ravno ta dan, ko obhaja župnijski god svojega patrona, da je tem slovesneje proslavila zmago križa nad poganstvom. Pa saj je bogat spored privabil toliko občinstva, da je bila dvorana, ki je bila prav lepo ozaljšana, natlačena polna. Od vseh štirih strani sveta so privreli gostje. Videli smo tudi odlične gospode in gospe iz mesta in okolice, da, celo iz Maribora. Spored je bil sicer dolg, a nad vse pričakovanje ugodno rešen. Najprvo nam je zapel domači pevski zbor pod vodstvom gospoda organista. Ni še dolgo v naši sredini, a si je že tako izuril svoj nov pevski zbor, da je obćudovanja vredno. Im tako je tudi prav. Nato je sledila deklamacija. Po tej pa je predstavljala domača mladina igri: „V tem znamenju boš zmagal“ in „Tri sestre.“

Obćudovanja vredno je, da so se kmečki fantje in kmečka dekleta tako uglobila v vloge takoj teže igre. Kar strmeli smo, ko je nastopil Remigij in potem Damaz, Tomaž, Vid, kristjan Valerijan. Nekako pretresel nas je nastop cesarjevega namestnika Timoteja, potem Klavdija in Liberača, ki jih je pa rimska cesarica Helena, ki smo jo obćudovali radi njene navdušenosti za sv. križ, s svojo milo besedo izpreobrnila. Največjo požrtvovalnost pa je pokazal Konstantin, ki je kljub temu, da si je izbral nov stan, vendar prihitel društvu, takorekoč na pomoč. Dasi so mu rojile misli o novem stanu po glavi, se je tako uglobil v svojo vlogo, da je človek mislil, da vidi v resnici pred seboj tistega velikega Konstantina, ki je dal sv. veri svobodo. Tudi drugi igralci in igralke, kakor: Maksencij, Martin, Eleonora, Regina, Boštjan, Ciprijan, Roman in vojaki so izvrstno rešili svoje vloge.

Ker je pa bila prva igra resna, je temveč smeja vzbudila druga. Tudi vloge te igre so bile v izbornih rokah. Mnogo smeja je pripravila Majda, ko se je pripravila z očetom, Orlom in pozneje, ko je prišla mirit oba mati Helena. Veliko pozornost sta obrnila na-se Ana in Anton. Najhujša je pa bila le Špela, ki niti snubaču, Gabrovemu Francetu, ni prizanesla in mu prismolila takó, da je baje videl devet solnc. Tudi Gabrova Jera je dobro rešila svojo vlogo. Reči morammo, da so vsi igralci in igralke rešili tako izvrstno svoje vloge, da so želi celo še pri-

Obedovala in sploh na stalno hrano je stopila Justa v gostilni, katere se je ravno tedaj izogibala vsa trška inteligenca.

Približala se je nedelja, dan izletov in zabave za gospodo iz trga.

Gospodična Justa je dobila par ustmenih, pa tudi pismenih vabil, naj se udeleži te in one zabave, pa je vsem odklonila, ker je poznala in ljubila samo eno razvedrilo, in to je bilo — kolo. Vsako nedeljo popoldne je zaplapolal bel pajčolan na Justinem klobuku, sedla je na kolo in zletela v kraj, kjer je ni nikdo poznal in nadlegoval.

Nova poštarica, gospodična Justa, je že par mesecev opravljala kaj vestno svojo službo. Bila je še vedno resna s samskimi gospodi, ki so jo zaradi žaljenega moškega ponosa nazivali „visoko frajlo!“ Veliko ugleda in priljubljenosti pa je uživala pri — resnih možeh in pri priprostem ljudstvu, s katerim je bila izvanredno prijazna.

Še kolikor toliko sta mirno orali tudi z gospodično Franco, kateri je imponiral Justin ponos in resnoba.

Vendar je mladi Justi manjkalo nekaj in jo delalo nezadovoljno, bila je namreč — sama, ni imela človeka, kateremu bi bila lahko zaupala svoje mlado in neizkušeno sree. Gospodična Franca je bila za njo sploh predmet groze, ker je bila pijanka, — drugega prijateljstva pa ni upala iskati, že radi te France ne.

Bilo je zopet neko nedeljo popoldne, že tretji mesec, odkar je bivala nova poštarica v Kotlu. Gospodična Justa je sedela zopet na kolesu, pajčolan je frifotal v vetru in drčala je v naglem diru.

Ne daleč iz trga ven pridrdra kolesarici nasproti voz, na vozu pa je sedel že bolj postaran gospod, Justa ga ni poznala.

Spoštljivo je pozdravil mimo dirjajočo poštarico. Justa je odzdravila, čudeč se, odkoder jo tujec pozna.

Vozila je v bolj počasnem diru naprej; dozdevalo se ji je, ne — čutila je takorekoč, da pogleduje tujec za njo. Še njo je premagala radovednost, o-

zrla se je, spustila z roko gubernal, druga roka pa je bila preslaba, da bi ga obdržala in Justa je padla s kolesom vred v globok cestni jarek.

Tujec na vozu se je zdrznil pri pogledu na — padlo kolesarico, pustil ustaviti voz in se je naglia korakov bližal nesrečnici.

Kolo je ležalo zlomljeno daleč proč, Justa pa v krvi in nezavestna, ker je priletela z glavo ob kamen ob cesti.

Tujec se ni premišljal dolgo, stopil je v jarek, dvignil nesrečno žrtev in jo prijel za roko, da bi se prepričal, je li še pri življenju.

Žila je bila naglo, obraz je bledelel in iz rane na čelu je curljala kri.

„Bo, bo boljše“, je govoril tujec sam pri sebi, in kot otroka je nesel Justo na svoj voz in ukazal naglo pognati proti trgu.

Voz je postal pred pošto in tuji gospod je prenesel še vedno nezavestno poštarico v njeno sobo in jo položil na postelj.

Izpiral jej je ravno rano, ko se je prikotahla v sobo gospodična Franca, pa bila je seveda že — pijana.

Grozno je zaupila, ko je zapazila tujega gospoda pri Justi; tujec namreč ni bil nikdo drugi nego trški zdravnik dr. Lukič, ki se je vrnil iz daljnega potovanja. Sovrašstvo do tega človeka je Franco nekoliko streznilo, grdo je preklinjala in mu jezno žugala:

„Krvolok, si li tudi njo vgriznil, kot mene na — smrt?“

Zdravnik pa se ni zmenil za vpitje pijanke, — ampak jo je potisnil iz sobe, zaklenil dur in se urno lotil rešilnega dela.

Justa je ležala mirno, prsi so se jej le komaj vidno dvigale, obraz je bil smrtno blede, rudačila ga je le kri, ki je curljala iz rane na čelu.

Zdravnik jej je zmakal čelo, skušal ustaviti kri in jo spraviti k zavesti, pa ni šlo z lahka. Imel je premalo sredstev, na dom pa se ni upal, ker je rogovilila pred vrati pijana ženska.

Po dolgem trudu se mu je vendar le posrečilo.

Justa je spregledala in dvoje hvaležno pogledujočih oči je obviselo na tujem gospodu. Pa le za par trenutkov. Justa je bolesto vzdihnila, zaprla oči in je padla vnovič v omedlevo.

„Hvala Bogu“, je prikimal zdravnik, „časoma že bo, tudi kri se je ustavila.“

Justa je ležala mirno kot iz mramorja sklesan angelj, le pretrgano dihanje je pričalo, da živi. Kaselj jo je posilil, rana se je znovič odprla in kri se jej je zopet vtila po čelu.

Zdravnik, ki je kot zamaknjen zrl v ranjeno deklico, je priskočil naglo z vodo in obrisačo, da bi zastavil kri. Privzdignil je lase, ki so silili v rano, na levem ušesu je zapazil znamenje, rujava piko, — katere se je pa tako ustrašil, da mu je zdrknila iz rok skleda z vodo in se razbila z glasnim truščem.

Pristopil je še enkrat k ranjeni deklici, pogledal še enkrat — ne, ni se bil zmotil, znamenje je bilo prav na levem ušesu, kakor ga je ugledal pred 22 leti na ušesu svoje lastne — hčere.

Brez dvoma; poštarica Justa, ki jo je pobral v jarku, jej rešil življenje in jej sedaj stregel, je bila njegov otrok.

Lukiča je nekaj zgrabilo za srce, ves onemogel se je sesedel na stol tik postelje, podprl si glavo in zrl nemo v ta nežni in s krvjo oškropljeni obraz. Kri, ki je pritekala iz rane na čelu, se je stekla, poznala se je samo še rudača progga; zdravnik je sedel nepremično na stolu, a njegov duh je poplaval nazaj za 22 let in mu vzbudil spomine, ki jih je skušal že toliko let zagrebsti, pa — zamanj! Vračali so se mu pogostoma, a s tako groznim očitanjem, kot zdaj pri pogledu na okrvavljenega lastnega otroka, še nikdar poprej.

Da bi pregal te grozne podobe, zagrebel je obraz v dlani svojih rok; vendar podoba nekdanj tako lepe poštarice, sedanje pijanke France, je stopala predenj, očitajoč in grozeč v podvojeni velikosti.

Bilo je pred 22 leti, nastopil je prvo službo kot doktor zdravilstva v trgu Brdo na Goriškem. Bil je tedaj obče čislani zdravnik in od ženskega spola občudovan kavalir. Marsikatero Evino oko je pogledo-

višjih krogih splošno priznanje. Le tako naprej, slovenjebistriška mladina, in sama boš vesela svojih vspehov.

Med odmori in prosto zabavo pa je neumorno svirala narodna godba.

Na lepo okrašenem dvorišču, ki je bilo bolj podobno vrtu kot dvorišču, se je razvila pod milim nebom prosta zabava. Glasile so se pesmi domačega pevskega zboru, da je kar odmevalo. Pa tudi še drugi pevci so se vmes oglašali. Pa le prehitro je potekel čas. Pozno v noč smo zapustili slavnosten prostor in se razgubili na vse štiri strani sveta. Pristržna zahvala naj bo vsem prirediteljem in vsem tistim, ki so na ta ali oni način kaj pripomogli. Ti pa, slovenjebistriška mladina, se vojskuj pod praporom križa in zmaga bo gotova!

Na Balkanu.

Bolgarsko-turška pogajanja.

Iz turških vladnih krogov se poroča, da se pogajanja z bolgarskimi delegati ne prično pred četrtkom, to je po poteku bajramskih praznikov. Pogajanja naj bi bila končana že tekom enega tedna. Položaj za pogajanja ni neugoden. Bolgarska vlada je naprosila turško vlado, da bi se mogli bolgarski odposlanci voziti v Carigrad po železnici preko mesta Odrina, ker si tako zelo prikrajšajo pot. Turška vlada je ugodila tej prošnji.

Kakor se zatrjuje v turških vladnih krogih, bo Turčija zahtevala slej kot prej mejo Odrin—Lozengrad—Dimotika. Turške čete ostanejo v zasedenem ozemlju.

Dunajsko situacijsko poročilo pravi:

Koncem tega tedna se prično oficijelna pogajanja med Bolgarijo in Turčijo. Turška vlada zahteva, da smejo ta pogajanja trajati samo en teden, češ, ker vojaška situacija ne dopušča nikakega zavladevanja. Težko pa je verjeti, da bi se mogla pogajanja v resnici uspešno zaključiti v tako kratkem času, kajti nasprotstva med bolgarskim in turškim stališčem so le prevelika. Poročila dunajskih in berlinskih listov, da so neobvezna privatna pogajanja bivšega bolgarskega poslanika Načevića dosegla popoln uspeh, tako da bi bila oficijelna pogajanja le še formalnega značaja, potemtakem nikakor ne odgovarjajo dejstvu. Nasprotstva med stališčem turške in bolgarske vlade so tako velika, da je srednja pot skoraj nemogoča in da je skoraj popolnoma izključen kompromis, ki bi vsaj deloma zadovoljil obe stranki.

Najtežavnejši ste vprašanji glede posesti ozemlja severnoiztočno od Odrina in pa doline reke Marice. Prvo zahtevajo Bolgari za-se, da bi dobili še z Lozengradom vsaj eno svojih slavnih bojišč iz prve balkanske vojne. Turčija pa nikakor neče pristati na odstop Lozengrada in se opira pri tem na trditev, da sta Lozengrad in okolica po veliki večini naseljena s prebivalstvom turške narodnosti.

Še težavnejše pa je vprašanje doline reke Marice. Bolgari zahtevajo dolino reke Marice z vso odločnostjo za-se, ker je železnica, ki teče po tej dolini, do se daj še edina zveza med Bolgarsko in Egejskim morjem in je torej za Bolgarsko prava življenjska potreba. Brez te železnice bi izgubila posest obali Egejskega morja za Bolgarsko vso vrednost za nedogleden čas. Iz istega vzroka zahteva Bolgarska za-se tudi odrinski kolodvor.

valo za njim, a njegovo je obviselo le na lepi in pamlati poštarici Franci, zaročenki njegovega prijatelja, trgovca Antona. Ah, kako blaženi časi so bili to. Anton mu je bil odkrit prijatelj, ki mu je zaupal vse, še ljubezenskih tajnosti mu ni prikrival.

A, kako mu je povrnil on to pravo prijateljsko ljubezen? Mraz je sprélel pri tem spominu doktorja — zapeljal je pošteno dekle, ki ga je Anton tako iz srca ljubil.

Pa še pred poroko, v katero ljo je silil zapeljivec, je zvedel Anton za prevaro iz Francinih ust. Ni potegnil noža, ne samokresa, ampak ravnal je res odpušljivo, kot prijatelj: prodal je vse in izginil bogve kam.

Franca pa je od tedaj jela pokušati iz obupa alkohol, hoteč utešiti pekočo vest.

Kaj pa je storil tedaj on — krivec dvojne nesreče? Prijatelju je iztrgal srečo, ni ga prosil odpuščanja; dekletu je vzel poštenje, mu vsadil obup v srce in ni ga poročil. Le otroka je vzel takoj drugi dan po rojstvu, mišleč, da mu bo mati umrla; dal ga je v izrejo na Štajersko.

Pa mati je ozdravela, on pa mož strahopetnež, je bežal pred njo zapeljano žensko in se nastanil na Spodnjem-Štajerskem.

Sedem let je preživel tukaj kot zdravnik, ne meneč se za otroka in nepreganjan od matere.

Kot steklina, ki se baje tudi rada povrne čez sedem let, poiskala je tudi njega po sedmih letih — Franca. Bila je nameščena kot poštarica v Kotel, spoznala njega, roparja sreče in mu vzbujala vest s svojo navzočnostjo celih 15 let. Ponujal jej je zakon, dasi je bila pijanka, a odbila mu je roko, zahtevala je od njega le otroka.

Pa tudi pri tej najskromnejši materini prošnji se ni skazal moža milosti, ampak krutega brezsrčnika. Lagal je proseči materi, češ: otrok je umrl takoj po rojstvu in ona ga ni in ga ne bo videla v življenju.

Ker pa je ista železnica ob enem tudi edina zveza Odrina s Carigradom, ostaja tudi Turčija odločno pri svoji zahtevi, da naj pripadla Turčiji ne samo Odrin z vsemi zapadnimi predmestji, temveč še tudi dolina reke Marice 15 kilometrov daleč od železniške proge in to tudi v smeri proti starobolgarski meji. Ob enem pa zahteva Turčija za-se še tudi Dimotiko in Karakej kot poziciji, ki ste jej neobhodno potrebni za strategično obrambo železnične proge v Carigrad.

Carigrajska pogajanja bodo potemtakem zelo težavna in najbrž tudi dolgotrajna. Za Turčijo je stališče toliko boljše, ker se opira na 300.000 oboroženih vojakov, dočim pa je Bolgarska tudi v tem-le vprašanju popolnoma zapuščena po vseh velesilah. Zapustile so jo celo one velesile, ki so jo s svojim hujskanjem zapeljale v dejanja, ki so povzročila sedanjost katastrofo.

Sofija, dne 3. septembra. Bolgarska pooblaščenca Savov in Tošev sta prispela danes v Carigrad. Jutri, v četrtek, se bo vršila prva skupna seja s turškimi pooblaščenca, ki pa bo imela le formalen značaj. V petek ali soboto se začno potem meritorna pogajanja.

Tukajšnji poučeni krogi zatrjujejo, da so poročila zunanjih listov, ki govore že o konkretnih predlogih bolgarskih in turških delegatov, še prenačljiva. Predlogi še niso oficijelno formulirani in se objavijo še le v prvi meritorni seji.

Dunaj, dne 4. septembra. Ahmed Gazi Muktar paša, ki se nahaja sedaj tukaj, se je v nekem pogovoru izjavil: „Jaz upam, da se bodo pogajanja med Bolgarijo in Turčijo prav kmalu končala in sicer s povoljnimi vspehom. Obema državam je nujno potrebno, da se zopet upostavijo normalne razmere, pred vsem, da zamore Turčija odpustiti vojaštvo, ki jo stane neznansko veliko. Turčija potrebuje miru. Posvetiti se mora popolnoma notranjemu delu, osobito reformi v Aziji; načrti so bili že izdelani, ko sem še jaz bil veliki vezir.“

Zahteva Bolgarije pred pogajanjem s Turčijo.

Dunaj, dne 4. septembra. Dunajska „Neue Freie Presse“ piše: Bolgarski delegatje bodo še pred pričetkom pogajanj zahtevali, da umakne Turčija svoje čete iz desnega brega Marice. Sicer je do sedaj turška vlada še vedno zatrjevala, da so te čete, ki so zasedle mesta Xanti in Gümüldžino, iregularne čete, ki se rekrutirajo iz ondernih prebivalcev. Glasom oficijelnega poročila bolgarske vlade so pa te čete regularni turški vojaki. Kakor hitro bo izpolnila Turčija to bolgarsko zahtevo, bo bolgarska vlada takoj zasedla one kraje in uvedla regularno upravo.

Bolgarija se nagiba k — Rimu.

Berolin, dne 2. septembra. Kakor se javlja „Vossische Zeitung“ iz Sofije, rase v Bolgariji sedaj po sklepu miru v Bukarešti vedno bolj živahno nagibanje, da razruši Bolgarija vsako zvezo z iztočno cerkvijo ter prestoni v naročje katoliške cerkve. Posebno živahno je tozaedevno nagibanje med Bolgari v Macedoniji. V tem vidijo edino sredstvo, da se ubranijo raznarodenju in prestopu h grškemu patriarhatu ali srbski narodni cerkvi. To idejo je že tudi sprejelo dnevno časopisje. Listi pozivljejo javnost in duhovščino, da se zavzame za to, da se bolgarska cerkev izloči od iztočne cerkve ter pripozna Rimu, ki bi jih spréjel z odprtimi rokami.

Ko je Franca zvedela še to grozno novico, da je mrtev tudi njen otrok, udala se je popolnoma pijači, se ogibala kolikor mogoče človeške družbe in hrepenela le še po maščevanju.

To so bili torej spomini, ki so z vso grozo in naglico stopali pred doktorjevo dušo, pri pogledu na lastnega, s krvjo oškropljenega otroka. Stresel ga je mraz, da so mu zobje zašklepetali; njegovo ledeno srce se je jelo tajati v očetovski ljubezni.

Vstal je in nežno, kot še doslej nobenemu bolniku, je obrisal strto kri iz Justinega čela in poljubil prvič svojega — spečega otroka. Solza kesanja mu je zdrknila po licu, odklenil je vrata in stopal po prstih iz sobe.

Plazil se je tiho po hodniku, a na veži ga je prevzel nov očitajoč prizor. Pri brleči svetilki, kar na stolu, je dremala Franca in nekaj godla v spanju; na mizi pa je stala prazna rumova steklenica, uteha Francine nesreče.

Srce se je krčilo sicer brezčutnemu zdravniku pri pogledu na ranjenega otroka, a še bolj ga je presunil prizor nesrečne, v strast pijanosti pogreznjene matere.

Da bi ušel tem groznim pošastim očitanja, zapustil je hišo gorja, hitel preko ceste v svoje stanovanje, a vest ga je prosila: popravi na otroku, kar si zagrešil in zamudil pri materi.

(Dalje prih.)

Za smeh.

Na kolodvoru.

On: Kako se ti je dopadla vožnja?

Ona: Tako, da bi se najrajše peljala — takoj domov!

Dobro zavrnil.

Hišni gospodar: Vi ne morete plačati najemsčine? H, slišite, če človek nima denarja za najem-

Nova nota Bolgarije na velesile.

Berolin, dne 4. septembra. „Vossische Zeitung“ se javlja iz Sofije: Po sklenjenem sporazumu s Turčijo namerava odposlati bolgarska vlada velesilam noto, v kateri bo naglašala potrebo revizije v Bukarešti sklenjenega miru z ozirom na dejstvo, da je morala Bolgarija odstopiti Turčiji Tracijo, ker se je pri sklepanju miru v Bukarešti smatralo, da ostane Tracija bolgarska.

Bolgarsko posojilo.

Dunaj, dne 3. septembra. Med bolgarsko vlado in konzorcijem avstrijskih in ogrskih bank se vrše pogajanja zaradi predujema na poznejše posojilo. Predujem naj bi znašal 30.000.000 frankov. Za posojilo se potegujejo hiša Rotschild, sedem dunajskih bank in tri budimpeštanske banke. Pogoj za ta predujem je, da se Bolgarska sporazume s Turčijo.

Grki in Bolgari.

Atene, dne 3. septembra. Listi poročajo, da je bolgarska vlada nakupila vse delnice železnice Solun—Dedeagač. Opozicionalni listi napadajo grško vlado, da ni znala preprečiti tega nakupa, vsled česar so Bolgari še nadaljni fiktivni gospodarji vsledne Macedonije, iz katere jih je s tolikim naporom iztisnila grška armada.

Proti krvni osveti.

Proti krvni osveti med Albanci se je začel boriti skadrski nadškof Seregi, ki je sporazumno s škofom iz Kalmate in Zadrime in miričitskim opatom Dokiem začel vplivati na arbanaška gorska plemena, da bi se odrekla krvni osvete. Rodovi Malisia, Dukadžin, Miriditi, Puka in Dobra so nadškofu že dali „beso“ (prisego), da ne bodo več izvrševali te krvne osvete in se vzajemno borili za neodvisnost Albanije.

Albanija.

Dunaj, dne 3. septembra. Albanski minister Muftid beg se je izrazil v nekem pogovoru, da Albanija za sedaj iz financijskih vzrokov niti ne misli na ustanovitev lastne armade, marveč se naj upelje milica, kakoršno ima Švica. Deželna uprava mora biti uvedena po evropskem vzorcu, v upravo je treba poklicati zunanjih strokovnjakov. Država bo razdeljena v sedem provinc. Katero mesto bo glavno mesto, o tem naj razsodi bodoči knez. Za kneza pa zamorejo pripoznati Albanci le moža, ki ne nosi fesa, ampak klobuk in ki bi bil na Dunaju in v Rimu persona grata.

Politični pregled.

Deželni zbor.

Odgoditev rešitve štajerskega deželnozborskega vprašanja na december je vzbudila v nemškem taboru glasen in rohneč odmev. Kakor smo že zadnjič povdarjali, so se izrekli Slovenci za razpust deželnega zbora, a Nemci so se temu protivili in so ugovarjali tudi sklicanju v septembru. Nemški zastopniki so se postavili na stališče, naj se deželni zbor skliče v decembru, ko bo finančni načrt v državnem zboru že rešen. S tem stališčem svojih poslancev je nemška javnost ni zadovoljna. Zlasti v nemškonačionalnem taboru vre. Že situacijsko poročilo „Tagesposte“, ki smo ga priobčili v zadnji šte-

ščino, kako si potem upa najeti tako krasno stanovanje?

Najemnik: A, slišite, če človek nima denarja, da bi par tednov počakal na najemščino, kako si upa kupiti tako krasno hišo?

Bankerot.

Gospa (se pokaže svojemu soprogu v novi in prekrasni spomladanski obleki): No, ali ti sedaj ugajam?

Gospod: O, srce moje, moja sreča, moj ponos, moja golobica, moj angelj, moj — bankerot . . .!

Modernasoproga.

— Kam pa tako hitiš, da si kar upeham in ves poten?

— V posredovalnico za delo in službe; naša kuharica je šla in treba je dobiti drugo.

— Pa se tvoj strašno mudi?

— No, lepo te prosim, če ne dobim kuharice, bo moja žena sama kuhala . . .

Dobraženka.

„Glej, stari, tu imaš ključ od vežnih vrat — imeti ga smeš, dokler ne ozdraviš!“

Nacestni železnici.

Gospod: Ali je že polna Noetova barka?

Sprevodnik: Osla še ni notri. Kar vstopite!

Lepatolazba.

Dama: „Ali vam ni nič žal, da vam je pobegnila soproga z lepim kočijažem?“

Gospod: „Kaj še! Mislil sem ga itak že odsloviti!“

Enfant terrible.

Mala Anica: „Teta, če boste šli danes domov, vas bova midva z Lojzekom spremila na kolodvor, da se ne izgubite v mestu!“

Izgovor.

Stražnik: „Vi ste obdolženi, da ste zažgali kozolec našega župana!“

Postopač: „Gospod, jaz ne kadim že več let — temveč samo čikam.“

vilki, je izzvenelo v nezadovoljnosti. V tem smislu divja gonja dalje. „Tagespost“ se je pridružil še „Tagblatt“ in vsak dan je več glasov, ki obsojajo vlado in poslance. Včeraj je priobčila „Tagespost“ naročeno odprto pismo „nekega davkoplačevalca“, ki se huduje nad poslance, ker so deželnozborsko vprašanje zavlekli v december in maliciozno pravi, da se poslanci boje svojih volilcev. V današnji številki priobčuje že uvodnik, pisan v enakem smislu, in toži čez „nesrečno formulo“, s katero je bilo sklicanje deželnega zbora odgodeno. Sploh skuša „Tagespost“ zbrati vse momente, ki dokazujejo pogrešnost taktike nemško-nacionalnih poslancev. V enakem smislu se trudi „Tagblatt.“ V včerajšnji večerni izdaji je obelodanil deželni poslanec učitelj Otter dolgovezno modrovanje, v katerem pobija storjeni sklep in predlaga: razpust v septembru. Ze navedenim protivnikom odgoditve se je pridružil še pl. Pantz, ki je v imenu „nemškega centra“ vložil pri Stürgkhu in Claryju protest proti decemberskemu zasedanju deželnega zbora.

„Grazer Volksblatt“ se pa vprašanju, če je z odgoditvijo deželnega zbora zadovoljen ali ne, izogno in samo povdarja, da je odgoditev povzročila — nemško-nacionalna večina, ki hoče še nadalje v kalnem ribariti. Ta večina se nudi sporazumeči s Slovenci in ne more izpolniti svojih obljub, za to ji je nejasnost razmer najljubša.

Kongres zionistov na Dunaju.

Te dni zboruje na Dunaju kongres zionistov. Zborovanje bo trajalo do dne 9. septembra. Na kongres je došlo od sedaj nad 9000 udeležencev iz raznih delov sveta. Meritorična posvetovanja kongresa se bodo bavila v prvi vrsti s praktičnim zionističnim delom v Palestini, kjer hočejo ustanoviti kulturno židovsko središče. Tudi se bo na kongresu razgovarjalo o ustanovitvi hebrejskega vseučilišča v Jeruzalemu. Iz Palestine hočejo napraviti enotno judovsko deželo, v katero bi se naj naselili judje, ki so sedaj razskropljeni po celem svetu.

Iz pozdravnega govora judovskega profesorja Warburga iz Berolina posnamemo one točke, ki se tičejo judovskega dijaštva. Rekel je: „Majhne judovske dijaške skupine so svoj čas le s težavo in pa skoraj brezupno opravljale pionirska dela, sedaj pa imamo po celem svetu dobro organizirano, dobro mislečo judovsko dijaštvo.“ Nadalje so znameniti oni stavki, ki jih je izrekel glede razmerja judovstva do Turčije, ki vlada nad Palestino. Rekel je: „Tekom poslednjih let je imela Turčija dovolj prilike, da se je mogla prepričati o zvestobi in lojalnosti judov. In Turčija hoče živeti, se hoče prenoviti. Toda edino sredstvo, ki zamore obnovitev Turčije pospeševati, je naseljevanje judovskega prebivalstva v Palestini, združenje kapitala in inteligence na Palestino. To so naša stremeljenja, ki so temelj našega gibanja v Palestini. Na ta način bomo mnogo pripomogli do novega razvoja turške države. Materijalna bogastva in kulturni napredki, ki jih spravimo v Turčijo, bodo prišla v prid tudi Arabom, kar bo le pospeševalo harmonično in skupno delovanje obeh po narodnosti in jeziku zelo sorodnih narodnih elementov.“

Potem ni čuda, da se je vse judovsko časopisje tekom balkanske vojske tako toplo zavzemalo za Turčijo. Na kongres zionistov je prišel, kakor smo že poročali, judovski trgovec Pardo iz Soluna, ki je zanesel kolero na Dunaj. Judovsko časopisje pa o tem molči, kot grob, pač pa je povodom lanskega evarhijskega kongresa na Dunaju zagnalo silen vik in krik, češ, da bodo na kongres došli Hrvatje, Slovaki, Slovenci, Poljaki in Čehi zanesli našezljive bolezni na Dunaj ter ga okužili. Čifutsko časopisje je v svoji nesramni pisavi zoper katoliško cerkev res nedosegljivo.

Odlikovanje poslanikov.

„Wiener Zeitung“ poroča, da je cesar izrazil svoje priznanje veleposlaniku na angleškem dvoru grofu Albertu Menndorf-Pouilly-Dietrichsteinu in veleposlaniku na italijanskem dvoru grofu Merey de Kapos-Mere.

Bosna.

Bosensko-hercegovski poslanci, pristaši hrvaške Stranke prava, so hoteli ustanoviti klub te hrvaške stranke. Deželna vlada pa ni potrdila klubovih pravil, češ, da so protizakonita in češ, da klub stremi za protipravnno združitvijo Hrvatov v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji s primorskimi Slovani, da bi mogel izvrševati kontrolo in pritisk na deželne poslance.

Galicija.

L v o v, dne 3. septembra. Namestnik dr. Korytowski bo predlagal za gališkega deželnega maršala dosedanjega deželnega maršala grofa Adama Goluchowskega in za njegovega namestnika grško-katoliškega škofa v Przemyslu Czerchowicza.

Nemčija.

S i g m a r i n g e n, dne 4. septembra. (Korespondenčni biro.) Danes predpoldne ob 10. uri se je vršila na gradu civilna poroka bivšega portugalskega kralja Manuela s princesinjo Avgusto Viktorijo hohenzollernsko. Ob pol 12. uri so se, podali svatje v cerkev. Cerkvno poroko je izvršil kardinal Netto, poročni nagovor je pa imel knez-opat v Marija Einsiedel, dr. Bossard.

Otvoritev 18. interparlamentarne konference v Haagu.

Dne 3. septembra je bila v Haagu otvorjena 18. interparlamentarna konferenca. Nizozemski ministrski predsednik van Lindén je pozdravil konferenco v imenu nizozemske vlade ter je navajal težkoče, ki se delajo težnjam interparlamentarne unije. Njeni cilji so tem bolj vzvišeni, čim večje težkoče se ji delajo. Upa pa, da bo storjen nov korak, da se vdejsvijo cilji unije, ki stremi za tem, da se doseže mir med narodi.

Raznoterosti.

Duhovniške vesti. Častiti gospod novomašnik Ignacij Grifič ni nastavljen za kaplana v Zgornji Poljskavi, ampak v Št. Janž na Dravskem polju. — Častiti gospod novomašnik Anton Medved je nastavljen kot kaplan v Zrečah.

Iz srednješolske službe. Profesorju na državni gimnaziji v Kranju Antonu Dokler je podeljeno profesorsko mesto na prvi državni gimnaziji v Ljubljani. Profesorju na državni gimnaziji v Celju Ivanu Gangl je podeljeno mesto profesorja na državni gimnaziji v Krensu. Profesor dr. Henrik Lončar v Frideku je dobil službo profesorja na državni gimnaziji v Celju. Iz državne realke v Lundenburgu je premeščen na celjsko državno gimnazijo Josip Schweidle. Nadalje so imenovani za stalne gimnazijske učitelje naslednji suplentje: Josip Breznik za ljubljansko realko; Josip Malner za državno gimnazijo v Kranju; Ivan Reichert na dunajski Franc Jožefovi realki za državno realko v Mariboru; Ad. Robida za drugo ljubljansko državno gimnazijo.

Pogreb očeta ogrskih Slovencev. Pogreba častnega kanonika dr. Fr. Ivanocija se je udeležilo 37 duhovnikov s škofom grofom Janezom Mikeš, ki je vodil spreved. Med duhovniki jih je bilo 5 iz sosodne Štajerske. Vernega ljudstva je bilo silno veliko, tudi plemenitaštvo je bilo častno zastopano. — Truplo pokojnega je prepeljano v rojstno faro k Sv. Benediktu na Ogrskem.

Namesto venca na grob Fr. Robiča je daroval poslanec Roškár 10 K za Slovensko Stražo.

Srbski državnik v Gleichenbergu. Iz Belgrada se z dne 3. septembra javlja: V Gleichenberg sta se odpeljala srbski notranji minister Protič in pa vojvoda Putnik.

Dr. Funder, glavni urednik „Reichsposte“, odlikovan. „Wiener Zeitung“ objavlja odlikovanje glavnega urednika „Reichsposte“ dr. Friderika Funderja s komturnim križcem Franc Jožefovega reda.

Dr. Geßmann odklonil deželno odborništvo. Vsled smrti nižjeavstrijskega deželnega odbornika Schneiderja izpraznjeni deželnozborski mandat so ponudili bivšemu deželnemu odborniku dr. Geßmannu, ki pa je mandat iz zdravstvenih ozirov — odklonil.

Slovensko mladino v slovenske šole! Bliža se čas, da morajo otroci zopet v šole. Pazite na otroke, ki vstopajo na novo v šole, da ne bodo za vedno izgubljeni slovenski narodnosti. Kjer so dvojne šole, poskrbite za gotovo, da se otroci slovenskih starišev ne vpišejo v nemške šole, ampak v slovenske, oziroma dvojezične. To je sedaj najvažnejše narodno-obrambno delo. Vse reševanje pozneje, ko je otrok že v janičarski šoli, je navadno brezuspešno. Storimo sedaj svojo sveto narodno dolžnost in poskrbimo, da pride slovenska mladina v slovenske šole.

Hmelj. Poročilo poljedelskega ministrstva se glasi: Glede stanja hmelja na Štajerskem so došla poljedelskemu ministrstvu naslednja poročila: Okoliš vshodnji Štajer: Trgatav večinoma končana, a vspehi v obče srednji. Hmelj dobro izgleda ter je precej suh. Okoliš južni Štajer. Savinjska dolina: Obiranje hmelja, ki se je vršilo pri krasnem vremenu, je končano; srednje zgodnji hmelj je izboren, tudi obiranje poznega hmelja je skoro da ne končano; hmelj je glede kakovosti izboren, glede množine pa ne posebno zadovoljiv.

Za Slovensko Stražo nam je poslala g. Ivanka Ašič iz Podrede lepo število obrabljenih poštinih znamk. Hvala pristrčna!

Izkušeni turist piše: Že nekaj let imam navado, da ne smem v nahrbtniku razen drugih potrebnih stvari nositi Faysove pristne mineralne Sodenke pastile. Ne poznam boljšega sredstva, če se hočem v gorah varovati pred posledicami prehlajenja, kot je to zdravilno sredstvo, torej jih toplo priporočam.

Štajersko.

Mariborske novice.

Naš okrajni glavar pl. Weiß je odšel na večtedenski dopust. Posle glavarstva vodi namestnijski tajnik baron Neugebauer.

Začetek šolskega leta 1913-1914 na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Vpisovanje za prvi razred se bo vršilo dne 16. septembra od 9. do 11. ure v gimnazijski veži. Učenci naj v spremstvu starišev ali pa njih namestnikov, ali pa po pošti predložijo sledeča izkazila: 1. krstni ali rojstni list, 2. zadnje šolsko

spričevalo. Na prepozne prijave se ne bo oziralo. Sprejemni izpiti se bodo vršili dne 17. septembra od 10. ure dopoldne dalje. Učenci morajo priti točno ob napovedani uri. Opombe: 1. Vspeh izpita se pove še istega dne. 2. Učenci, ki so bili v juliju sprejeti, se naj zglašijo še le dne 18. septembra pri slovesni otvoritveni maši; kje se naj zbero, bo v gimnaziji na vidnem mestu povedano. Pristojbine: Vsak na novo sprejeti učenec plača prvega šolskega dne, to je dne 20. septembra, pri razredniku K 8.60. Na novo vstopajoči učenci drugega do osmega razreda se bodo sprejemali dne 17. septembra od 10. do 11. ure dop. Prinesti morajo s seboj krstni (rojstni) list, zadnji dve spričevali, morebitne odloke o oproščenju šolnine in o podelitvi ustanov ter dne 20. septembra pri razredniku plačati pristojbine K 8.60. Dosedanji učenci naše gimnazije se morajo zglašiti dne 17. septembra od 11. do 12. ure dopoldne brezpogojno s spričevalom leta 1912-1913 in dne 20. septembra plačati pri razredniku pristojbine K 4.40. Po 12. uri dopoldne, dne 17. septembra, se učenci redno ne sprejmejo več. Dodatni, ponavljalni (in morebitni sprejemni izpiti za II. do VIII. razred) se bodo vršili dne 16. in dne 17. septembra v sobi VII. razreda.

Nemški „raubritterji.“ Kakor smo že zadnjič kratko omenili, je poročal graški „Arbeiterwille“ o tolovajskem napadu v Radvanju popolnoma identično z nami. V pokrepitev naše trditve in v še boljšo označbo nemškega „raubritterstva“ priobčujemo v naslednjem celotno poročilo, kakor ga je imel „Arbeiterwille.“ „Arbeiterwille“ piše: „Nemško-nacionalni počestni napadalec. V nedeljo se je udeležilo pogreba deželnega odbornika profesorja Robiča, katerega so pripeljali iz Maribora v Limbuš, tudi število Orlov. Od pogreba se vračaje, so se isti peljali v lastnih vozovih skozi Pekre in Radvanje. V gostilni, ki leži tik ceste („pri lipi“) v Radvanju se je vršila veselica Olepševalnega društva v Radvanju; to bi naj bila nemško-nacionalna veselica. Prva dva voza Orlov sta lahko neovirano pasirala mesto, ko pa je došel tretji voz, ki je bil najslabše zasaden, so padli „hrabri“ Germančki (wackere Germanen) divje na slabotnega konjčka ter tako voz ustavili. Ko se jim je to posrečilo, so začeli po germansko udrihati po fantih, in nastal bi pošten pretep, da ni z vso energijo posegel vmes baron Roßmanit in tako razgnal božajeljne Germane. Zanesljive pričezatrujejo, da so se Orli obnašali popolnoma mirno in da niso niti v najmanjši meri izzivali. („Marburger Zeitung“ pa laže, da so Orli izzivali z „živijo“-klici). Nemško-nacionalni pretepači (Raufer) so najbrže, ojunacehi vsled preobilno zavžitega alkohola, hoteli pokazati svojo oliko nad travčico Orlov. (Napadalec je bilo do 30! Op. ur.) Najbolj so se odlikovali seveda učitelj Krek in gostilničar Pšunder. Za učitelja kot vzgojevalca mladine je brez dvoma zelo častno, če se udeležuje nacionalnih pretefov, ali iste celo inscenira.“ — Tako „Arbeiterwille“, ki pač nima navade, simpatično se izražati o nas in naših organizacijah. Iz zadnje značilne pripombe „Arbeiterwille“ si lahko ustvarimo še lepše pojme o nemški kulturi, ki je pri nas v resnici samo kultura „plattenbruderstva.“

Da jih ni sram. „Marburgerca“ imenuje radvanjske počestne napadalec „wacker.“ Res, daleč smo prišli. Posurovelost našega nemštva je že taka, da je po „Marburgerčini“ terminologiji vsak lopov, ki napade mirne Slovence — „wacker.“

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali še naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: Gostje na primisiji častitega gospoda Turka 17 K 10 v.; gostje na gostiji Polšak-Kapun v Črešnjevcu 22 K 27 vin.; neimenovan 30 K. Bog plati!

Študenti pri Mariboru. Ob Lembaški cesti v Studencih so prenovili lepo kapelo, katero je bil postavil leta 1892 bivši župan Karol Zorec. Krasno prenovljeno kapelo je blagoslovil častiti gospod profesor dr. Anton Medved iz Maribora. Po blagoslovljenju je imel ganljiv nagovor, v katerem je opisal podobe, ki se nahajajo v kapeli. Ljudstva se je bila zbrala obilna množica. Vrli študenti so kapelo samo in prostor okoli nje kaj lepo okrasili. Največ zaslug pri obnovljenju kapele si je pridobil vrli domoljub gospod J. Slamovšek, ki se je s pobiranjem darov za lepo delo mnogo trudil. Ganljiva slovesnost bo ostala pri ljudstvu dolgo v prav prijetnem spominu.

„Marburger Hütte“ bodo otvorili v nedeljo, 7. septembra. To se bo zopet pilo in hajlalo. Edina še sreča, da so pohorske hojke tako pohlevne.

Zopet konkurz. Dne 29. avgusta je umrl tukajšnji občinski svetnik, hišni posestnik in trgovec J. Lendler, zadet od kapi. Mož je bil seveda velik Nemeec pred Bogom in ljudem. Nad njegovo zapuščino pa je sedaj napovedan konkurz. Pasiva znašajo več tisočakov. Prizadetih je mnogo upnikov. Südmarka, pomagaj!

Lekarno Taborskyja „pri zamorcu“ je kupil gospod Dragotin Rajman, Hrvat iz Bistrice na Hrvatskem. „Marburgerca“ se seveda silno jezi.

Povsod dvojna mera. Predsedstvo tukajšnje okrožne sodnije objavlja v torkovi številki „Marburger Zeitung“ razpis glede dobave kuriva za okrožno sodnijo. Našim slovenskim listom pa ni poslalo predsedstvo nobenega tozadavnega razglasa. Kaj nam pomeni ta dvojna mera? Ali smo mi slabjši, kakor „Marburger Zeitung“? Ali so slovenski dobavitelji manj vredni kot nemški? Že itak ima „Marburger

Zeitung" vse polno privilegijev na sodišču, ali se ji hoče dati še novih. Dvorni sodnik Perko, mi proti temu odločno protestiramo!

Celjske novice.

Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju se bo vršilo dne 16. t. m., od 8. do 10. ure dopoldne.

Vpliv naših liberalnih matadorjev in zlasti še njihovega generala dr. Kukovca je res velik in časten. Sedaj se pripoveduje sledečo maliciozno zgodbo: Liberalci bi radi razpust deželne zbornice, in razpust je bil na merodajnih mestih tudi takorekoč že sklenjena stvar. V zadnjem hipu se je pa položaj spremenil in razpusta ne bo. Povzročil pa je ta preobrat v Gradcu — dr. Kukovec. Da bi prej dosegel zaželjeni razpust, je posegel v Gradcu s krepko roko vmes in zahteval nove volitve. Ko so Nemci to opazili, se je njihovo mnenje takoj prevrglo. Rekli so: če liberalci zahtevajo razpust, potem jim ne smemo slediti, vstrelili bi gotovo kozla, kajti znano je, da streljajo slovenski liberalci v svoji politiki neprestano same — kozle. — Op. ur.: Si non e vero, e ben trovato!

Advokatska doba. Liberalna puščoba je začela zopet poganjati in zeleneti. Liberalni upi so zopet silno poskočili in liberalci računajo zopet na veliko bodočnost — na veliko advokatsko dobo. Inavgurirati jo hočejo s tem, da nastavljajo po vseh spodnještajerskih centrih svoje strankarske „enfantes terribles“ kot advokate. Dr. Gosaka so poslali v Ptuj, dr. Stajnkota v Ljutomer, dr. Koderman pride k vam v Maribor. Ti bi naj bili pokrajinski generali, ki bi naj spravili liberalno stranko zopet na noge. V znamenju teh advokatov naj bi zopet zasijala liberalna polomija, v znamenju nikdar polnih liberalnih advokatskih žepov naj bi napočila nam nova zora. Res, „vremena Kranjcem bodo se zjasnila“ . . .

Porota. Dne 20. septembra se prične pri tukajšnji okrožni sodnji tretje porotno zasedanje v tem letu. Na vrsto pridejo ti-le slučajji: dne 20. septembra: Tereza Mastnak iz Lokarij, detomor; dne 22. septembra: Jožef Vodušek, Negova, požig in golju-fija; dne 23. septembra: Jožef Kregar, zavrtni umor; dne 24. septembra: Jožef Žigart, Lukanje, umor; dne 26. septembra: Marija Gorinšek, Tepanj-skivrh, detomor.

Št. Iljske novice.

Učiteljica v službi — Südmarke. Spregovoriti moramo danes prav resno, a odločno besedo in želimo samo, da bi jo vsi, ki se jih tiče, tudi vpoštevali, kajti če ne, bomo prisiljeni govoriti — drugače in drugod. Na mislih imamo delovanje naše učiteljice Roškar. To žensko bitje službuje na naši slovenski šoli, v oskrbo ji je tedaj dana vzgoja naše slovenske dece. Kakšna naj bo ta vzgoja pri nas v Št. Ilju, ni nobenega dvoma. Stariši, ki hočejo, da ostanejo njihovi otroci pošteni katoliški Slovenci, pošiljajo svoje otroke v slovensko šolo, za druge je na razpolago nemška schulvereinska. Kdor prosi in pride v službo na našo slovensko šolo, mora to željo in voljo starišev tudi respektirati. Stariši imajo pri vzgoji otrok vendar še prvo besedo in poleg tega stariši davkoplačevalci šolo tudi zdržujejo. Kakor zasmevanje, roganje in izzivanje se za to glasi, če učiteljica Roškar, ki je kruh (slovenskih katoliških starišev, sodeluje pri — Südmarki, ki ima namen, te katoliške Slovence poprotestantiti in ponemčiti, če učiteljica Roškar, ki bi morala zaupano ji mladino vzgojevati v katoliško-slovenskem duhu, dela propagando za odpadniško nemštvo in prepoveduje deci pozdravljanje v slovenskem jeziku z u n a j š o l e. Pozivamo pl. Weissa in nadzornika Dreflaka, da napravita red, kajti izzivati se od ženske ne damo in svojih otrok skvarjati ne pustimo. Če ne, bomo napravili sami red. — Več starišev-davkoplačevalcev.

Kako respektirajo Südmarkovec postavbe. Naš štajerski stavbeni red določa, da mora vsak posestnik, ki hoče staviti kako hišo ali drugo poslopje, si dobiti poprej pri občini stavbeno dovoljenje. Izjemo pri tem hočejo imeti südmarkovski Švabi. Le ti so stavili na Stari gori, na takozvanem Koleričevem posestvu, novo hišo. Že skoro leto dni stanujejo novi „zvesti“ državljani v novi stavbi, a so še le sedaj prišli na to, da nimajo oblastvenega dovoljenja za stavbo. Hiša nima ne hišne številke, ne občinske označbe. Seveda, Südmarkovec smejo delati, kar hočejo! Nič se jim ne zgodi. Ali se bo okrajni glavar pl. Weiss pobrigal za to zadevo in bo naložil kazen Südmarkovcem! „Mi energično zahtevamo, da se z Südmarko postopa tako, kot bi se s kakim ubogim slovenskim kmetom, ali kočarjem v enakem slučaju. Enaka postava naj bo za vse: za cesarju zveste Slovence in iz Nemčije importirane lutrovske Švabe. Če ne, bomo govorili v drugem tonu in na drugem mestu!

Frankfurtarce so si prinesli švabski romarji dne 28. avgusta seboj v Št. Ilj. Pa ne zastave, ampak klobasice. Znamenje, da v Südmarki in njeni naselbinah res gre „mure slekt“, kakor poroča „Slov. Gospodar“ iz Maribora.

Vince obeta biti izvrstno. Skoro vse grozdje, tudi rizling, je že mehko. Najboljši in največji šentiljski vinogradnik, naš gospod Bauman, pravi, da bo letošnja kapljica izborna.

Ptujske novice.

Za korito. Med slovenskimi odvetniki vre, razprtije so vedno večje. Število odvetnikov je od leta do leta večje, ugodni eksistenčni pogoji so pa vedno manjši. Edini stalni in tudi precej mastni zaslužek ima dr. J. pri Posojilnici. Vsled tega silna nevolja in že se pripravljajo akcija, kako priti do polnega zlatega korita.

Ljutomerske novice.

Volitve v okrajni zastop. V dnévih od dne 29. do dne 30. avgusta so bile pri nas volitve v okrajni zastop, pri katerih so Slovenci zopet zmagali. Torej smo letos vse volitve srečno prestali. Nadejamo se, da bodo novo izvoljeni okrajni zastopniki uvaževali svojo važno nalogo ter se dobro oboroževali z uma svitlim mečem.

Naš redar (policaj) še vedno najraje samo po nemški oznanjuje. Prosimo gospode slovenske občinske odbornike, da store pri prihodnji občinski seji svojo dolžnost ter zahtevajo, da se oznanjujejo naše občinske zadeve tudi v slovenskem jeziku.

Za župana v Ljutomeru je bil izvoljen dne 30. avgusta nemški notar gospod Thurn, pa ne soglasno, kakor je lažljivo poročala „Tagespost“. Slovenski odborniki (šest) so volili gospoda Fr. Seršena. Pri volitvi za svetovalce je Nemcem precej — „šepkalo“, kar pa „Tagespost“ ni hotela poročati.

Za evensko dirko dne 7. in dne 8. septembra so na naših oglih samonemški lepaki „Herbstmeeting in Luttenberg.“ Saj so vendar v dirkalskem društvu zavedni Slovenci!

Ormozke novice.

Jesen se nam bliža. To smo opazili v sredo, ko se je cela jata lastavic zbirala nad našim mestcem na veliki hiši, odkoder nam je njih žalostno čivkanje ihtelo v slovo. Odletele so v južne tople kraje, nas pa pustile nazaj, ker sojeno nam je ostati, ter vstrajati v vednem boju na naši slovenski domači zemlji.

Vinska trta. V ljutomerskih goricah se obeta letos kljub dosedanemu slabemu vremenu še ugodna trgatav in primeroma dobra vinska kapljica, ako nam mesec september svojega do sedaj lepega lica ne spremeni. Grozdje je lepo dozorelo in že večinoma mehko. Želeti bi bilo, da bi letos pridelali res kaj boljšega, kakor lani. Lanskega vina je še povsod dovolj na prodaj. Je pa malo kislo, posebno še ker ne moremo pozabiti izvrstnega vina leta 1911, ki je marsikomu obtežilo noge in glavo ter olajšalo žep. Bog dal, da dočakamo res dobro vinsko trgatav, katere se že toliko ljudi tako veselijo.

Promet. Pri nas se začenja življenje še le ko se nam bliža jesen. Naše Ormoške gorice vabijo tuje od vseh strani, posebno če je vreme lepo solnčno, kakor sedaj. Vsak dan vidimo in srečamo tuje ljudi, ki s potno palico v roki mahajo v naše lepe gorice. Pregledujejo svoje vinograde, ali se pa kot tujci zanimajo za naše krasne vinske nasade. Vračajo se navadno veselih obrazov, kar pove dovolj, da se bližamo dobri vinski trgatvi.

V našem mestu vidimo dan na dan mladega, daleč okrog znanega človeka. Hodi iz hiše v hišo, iz gostilne v gostilno, tukaj posluša, tam zopet nekaj poizveduje in popisuje vedno naprej, da se mu žepi polni raznih časopisov kar šibijo. Studira z respektom v roki, kako bi se dala upeljati električna luč in električni voz, ki bi vozil po mestu gor in dol. Stekel si bo gotovo velike zasluge za blagor nočnega reda in miru, uspešno raznašanje mestnih novic in hvaležni mu bodo še birgarji, ki se sedaj, ako redno in točno obiskujejo vse mestne gostilne, toliko — mučijo. Želimo torej res mnogo uspeha ormoškemu Božjedaru.

Drugi kraji.

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 7. septembra, popoldne po večernicah, priredi izobraževalno društvo v stari šoli dve gledališki igri: „Oh, ta Polona“ in „Čašica kave.“ Vabimo vse, ki ljubijo dobro in pošteno zabavo, da nas v obilnem številu počastijo. Vstopnina: sedeži 50 vinarjev, stojišča 20 vinarjev. Ker je čisti dobiček namenjen za razširjenje društvene sobe, se preplačila prav hvaležno sprejmejo.

Študenice. Na primiciji častitega gospoda novomašnika Jakoba Bobaka se je nabralo za Slovensko Stražo 62 K.

Velika Nedelja. Orožniki so prijeli nekega umoviča. Prilastil si je imetje tujih ljudi, ali sreča pa mu ni bila mila. V spremstvu orožnika je uzmovič vse to premišljal in zdelo se mu je, da še za njega ni prišel čas, slediti očesu postave tjakaj, kjer kuhajo in delijo ričet. Pobegnul je, kar so ga nesle noge, čez hribe, doline in visoke gore. Tudi verižica, ki jo je nosil na rokah, mu ni prijala več. Pustil je je v nekem hlevu za živinčeta, sam pa se veselil že zopet dobljene prostosti. Pa ne dolgo; zopet ga je izsledilo oko postave. Ni se mu posrečilo več zbežati in se izogniti ričetu. Zadel ga je usoda in zdaj pa čaka na sodbo.

Konjice. Teden za tednom se vrše v našem okraju večji ali manjši požari; v par urah vpepeli ogenj s trudom nabrano imetje in uniči srečo in bodočnost cele rodbine. V torek, okoli pol dveh zjutraj,

je jela greti hiša krojaškega mojstra gospoda Ignacija Bezovnika. Ogenj je vpepeli hišo in blizu stoječe hleve gospoda Karola Wesenscheggia. Le pridnemu delu požarne brambe in občinstva se je zahvaliti, da ogenj ni segel dalje. Škoda je zelo velika. A povedati pa je tudi treba, da so priprosti fantje in možje jako spretni pri gasilnem delu, ako jih sila in ljubezen do bližnjega primorata k temu. Dobro bi bilo, ko bi se krepki možje in mladeniči po okolih zbrali v skupine, ter se organizirali kot priprosti pa marljivi požarniki, ki bi bili v danih slučajih takoj pri roki in bi izvršili vsaj prvo pomoč in opravili pripravljala dela za strokovno požarno brambo. A tudi nekaj cevi in pa še kako priprosto brizgalno bi si lahko nabavile večje okolice. Na griče in v okoliška sela itak s težkimi pripravami ne morejo; pa če bi si požar izbral tudi svoje žrtve ravno ob cesti, je lahko vse v ognju, predno se dobi vprežna živina. Zato bi se naj požarna organizacija kolikor možno na široko razplela in segla v širše ljudske sloje. — Lahko bi se priredili tečaji v pouk, kako nastopati, pomagati pri gasilnem delu.

Sv. Trojica v Halozah. V nedeljo, dne 14. t. m., takoj po rani službi božji, se vrši v društvenih prostorih zanimiv poučni shod Mladeniške zveze. Poučni shodi bodo od sedaj naprej redno vsako drugo nedeljo v mesecu. Člani, katoliška mladina, prijatelji in zaščitniki naše organizacije, pridite tokrat v mnogobrojnem številu!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Protialkoholno društvo „Sveta vojska“ priredi v nedeljo, dne 7. septembra ob 3. uri popoldne velezanimivo poučno zborovanje, na katerem bo govorila tajnica osrednjega društva „Sveta vojska“ v Mariboru, gospodična učiteljica Antonija Štupca. Vsi udje, posebno še vse žene in dekleta, domače in sosedne, — na veselo svidenje!

Letuš. (Smrtna kosa.) Dne 31. avgusta je umrla obče priljubljena, narodno zavedna, krščanska žena gosa Antonija Rovšnik. Mnogoštevilna udeležba pri pogrebu je pričala o njeni priljubljenosti. — Počivaj v miru!

Posavski mladeniči! Mladeniški shod za celo spodnje Posavje se vrši v nedeljo, dne 21. t. m., v Brežicah. Začnite že danes po vseh župnijah z vrlo agitacijo!

Skale. V nedeljo, dne 7. septembra, zjutraj ob pol 8. uri, se vrši shod J. S. Z. za rudarje v gostilne gospe Ane Jerič. Govorilo se bo o bratski skladišnici. Poročal bo gospod državni poslanec dr. Karol Verstovšek. Delavci, pridite vsi!

Sv. Križ na Murskem polju. Kmetijska podr. v Vučjivasi zboruje v nedeljo, dne 7. septembra, po rani sveti maši (ob osmi uri) v gostilni gospoda A. Hauptmana pri Sv. Križu, popoldne ob drugi uri pa v šoli v Vučjivasi. Na obeh zborovanjih bo predaval nadrevizor gospod Vladimir Pušenjak iz Maribora o svetovnem denarnem trgu in njegovem vplivu na naše gospodarske in socialne razmere. K obilni udeležbi vabi kmetovalce odbor kmetijske podružnice.

Marenberg. Mladeniška zveza ima v nedeljo, dne 14. septembra, pri podružnici sv. Janeza poučni sestanek.

Latkovavas. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 7. septembra, ob tretji uri popoldne, veliko vrtno veselico na vrtu gospoda načelnika Cilenškeka. Vsi prijatelji poštene zabave ste prisrčno vabljeni! — Odbor.

Sv. Frančišek Ks. Ob priliki Konstantinove slavnosti je nabral gospod Lužnik v veselju družbi pri gospodu Slatinšku za Slovensko Stražo K 8.20. Hvala lepa.

Sv. Križ pri Belih vodah. Konstantinova slana praznik povišanja svetega križa, dne 14. sept., tembra. V četrtek zvečer pozdravi romarje prečastiti gospod dekan Ivan Rotner. V petek in soboto sta po dve pridigi, ena zjutraj, ena pa zvečer. V nedeljo, na praznik povišanja kvetega križa, dne 14. sept., je prvo sveto opravilo ob šestih, drugo slovesno ob desetih. Tudi v petek ob sedmih bo slovesno sveto opravilo. V soboto zvečer bo po pridigi običajna rimska procesija. V nedeljo nazadnje je procesija s presv. Rešnjim telesom.

Letos je slaba letina in bo marsikdo premišljeval, kaj bi vzel denar, da bi kupil potrebno obleko in perilo za svojo družino. Ni to lahka reč, posebno kjer je številna obitelj, pa malo dohodkov. Da bo vsakdo lahko za malo denarja dobil veliko dobrega blaga, se priporoča, da se obrnete na Prvo slovensko spodnještajersko razpošiljalno J. N. Šoštarich v Mariboru. Gosposka ulica št. 5. Pri omenjeni tvrdki dobiti v veliki množini ostanki raznega blaga po neverjetno nizki ceni, na primer 20 metrov ostankov belega platna za K 8.—, 20 metrov platna posebno močnega K 9.—, 20 metrov zelo finega K 11.—, ostanki druka, 20 metrov, močnega, K 8.60. 20 metrov posebno močnega K 10.—, 20 metrov zelo trpežnega K 12.—. Za iste cene se dobijo tudi drugi ostanki, kakor pisano platno (okford), cajg, levantin, kambrik, parhet itd. Ostanki so dolgi od 2—7 metrov. Naročila nad 20 K se dopošljejo franco.

Koroško.

Črna pri Prevaljah. V nedeljo, dne 7. septembra, se vrši pri nas shod J. S. Z. po drugem svetem opravi. Na shodu poročata velečastiti gospod župnik Dobrovc in delavski organizator J. S. Z. g. V. Zajc iz Velenja. Delavci in delavke, vsi ta dan na shod k Drogeniku!

Spomlad se smehlja raz višav

in svet glavi cvetočo spomlad leta. Nobe-den čas pa za zdravje ni opasnejši, kakor ravno spomlad in krvava potreba je, da se zavaruje pred prehlajenjem. Temu prideš v okom, če vzameš s sebo na sprehod Faysove pristne mineralne Sodenske pastilje. Škatljica stane le K 1.25; pazi pa na ime „Fay“ ter odklanjaj ponarejanja. Nadalnja znamenja: Uradno potrjeno županstva Sodena ob T. na belem papirčku.

Primorsko.

Tujej v Gradežu se tako množe, da je bilo dne 28. avgusta v seznamih letošnje sezone že krog 17.400 oseb. Seveda so mnogi teh tujcev že davno zopet odšli. Zvendar pa je očitno, da Gradež silno napreduje.

Kralj potepuhov je klepar Karel Viravski iz Libohovic na Češkem. Tako se je imenoval sam v neki odi, ki jo je spesnil, da poveljči svojo lastno osebo. Viravskemu resnega dela ni bilo nikoli mar in za to se je šel potepat. Klatil se je „povsod“, a vedno je pisal svoje vtise in dogodke, kakor drugi Maksim Gorki. Viravskega so sedaj zaprli v Trstu. Pri njem so našli celo zalogo tujih izkazil, ki jih je rabil po potrebi.

Velika tatvina. Iz Benetk poročajo: V petek po noči je prišel k tukajšnjem policijskem ravnateljstvu princ Sergius Urusov v spremstvu tolmača. Princ je izjavil, da je bil na potu z Dunaja v Benetke okraden. V nekem dunajskem restavrantu se je seznanil z neko damo ter jo povabil, naj ga spremlja v Benetke, kar je tudi sprejela. Ko sta bila pa med vožnjo sama v kupcu, mu je ponudila kozarček likerja. Princ Urusov ga je izpil, nakar je pa takoj zaspal ter se zbudil še le blizu Benetk. V svojo največje začudenje je zapazil, da je izginila njegova lepa spremljevalka. Z njo pa je izginil tudi brilantni prstan v vrednosti 120.000 K, ki ga je imel v kovčku; nadalje zlata, z dragimi kamni vložena ura in zlata verižica. Prstan je dal njegovemu dedu ruski car. Policija je takoj to sporočila avstrijski varnostni oblasti.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co, v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletno pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborna izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Razgled po svetu.

Muhe — prenašalke kužnih bolezni. Muha ni samo nadležna in gnusen mrčes, marveč tudi jako nevaren prenašalec kužnih bolezni. Saj je na prvi pogled jasno, da, če poseđa muha okrog bolnika ali kjerkoli drugod, kjer imajo razni kužni bacili svojo zalego, ali so ondi slučajno raztreseni, se njenih nog in druge dlakaste površine lahko prime cel roj bacilov, ki jih potem raztresi in pušča. Mamorkoli sede: na človeku, na jedilih, posodi itd. Pa ne samo to; dognalo se je marveč, da muha bacile, ki jih je s hrano vsrkala v se, izločuje še žive in tudi na ta način tvori vedno nevarnost za okuženje. Neki zdravnik, ki je deloval med gobavci v Novi Kaledoniji, je po natančnih preiskavah dognal, da so ravno muhe najnevarnejše prenašalke te najstrašnejše bolezni na zemlji.

Od delavca do vseučiliškega profesorja. Frano Haelka, sedaj profesor na politehniku v Tomsku, je preje delal kot litograf v tovarni za pločevinasto embalažo v Jeni. Kasneje je obiskoval umetno-obrtno šolo v Barmenu in kraljevo akademijo v Lipskem. Tu je spisal več del o ornamentiki in umetnem tisku, nakar je bil na isti akademiji imenovan za asistenta. Nadalnja njegova odlična dela na polju reprodukcije postopanja in umetnega tiska so dala povod, da je bil sedaj kot profesor poklican na politehniko v Tomsku.

Panamski prekop se dokončuje. V nedeljo se je razstrelil zadnji nasip na strani Tihoga oceana. A danes se je pa razstrelil zadnji nasip na strani Atlantskega oceana, tako da je prekop sedaj že skozi

in skozi poplavljen. Oficijalna otvoritev panamskega prekopa, ki je za svetovno trgovino epohalnega pomena, se bo vršila v letošnjem oktobru.

10.000 dolarjev za moralno opero. Iz Novega Jorka javljajo, da je American Musical Club razpisal interesantno nagrado, ki ima namen, vspostaviti ravnotežje med odurnimi in po ameriškem okusu opolzkimi snovmi, ki navadno tvorijo jedro moder-nih oper. Klub je sklenil ustanoviti nagrado 10.000 dolarjev za opero, koje dejanje se ne bi pogrezalo v one sfere, v katerih je doma pohujšanje in škandaloznost.

Cesta preko Amerike. Cesto preko cele Amerike nameravajo zgraditi ameriške cementne tovarne. Doslej so v Ameriki ceste popolnoma zanemarjali, ker se je ves promet vršil po železnicah. Odkar so pa v rabi avtomobili, se pomanjkanje dobrih cest že vedno bolj čuti. Sedaj so cementne tovarne na svojem obnem zboru sklenile, graditi moderno cesto, ki bi tekla preko Združenih držav od oceana do oceana in bi bila dolga 6400 kilometrov. Stroški pa bodo znašali okrog 10.000.000 dolarjev in bodo cementni tovarnarji sami prispevali 4.000.000 dolarjev, ostalo naj bi dala država, občine in ljudstvo v obliki prostovoljnih darov.

38 let po nedolžnem v zaporu. Dne 2. avgusta leta 1877 je obsodilo kazensko sodišče v Palermu na Italijanskem poljskega delavca Erazma Vassalo zaradi nekega umora na dosmrtno ječo. Že poprej je bil celi dve leti v preiskovalnem zaporu. In pred sodnijo je sicer zatrjeval, da ni zakrivil umora, toda to se mu ni verjelo. Še le sedaj se je posrečilo sorodnikom umorjenega dokazati njegovo nedolžnost. Po 38letni ječi so ga izpustili in po nedolžnem obsojeni starček se je vrnil v svojo domovino. Od svojih sorodnikov je našel pri življenju le še enega svojih sinov. Žena in vsi drugi sorodniki so mu med tem časom že pomrli. Značilno za italijansko justico je, da mu država ni le dala nobene podpore, marveč je še moral plačati iz svojega prislužka v kaznilnici celo voznino; vrhu tega še bo moral izvrševati tkalsko obrt, katere se je priučil tekom svojega dolgoletnega zaporu. Pri odpustu iz kaznilnice je rekel, da radevolje odpušča vsem, ki so zakrivil nje-govo krivično obsodbo.

Srečna občina. Bavarsko mestice Klingenberg, ki šteje kakih 2000 prebivalcev, se sme prištevati med najsrečnejše občine. Občina ima več obširnih gozdov, zemljišč, vrhu tega še pa tovarno za izdelovanje predmetov iz porcelana. V lanskem letu je imela imenovana tovarna 650.000 mark prometa in 60 odstotkov čistega dobička. Ne le, da ima mestice vse komunalne zadeve v najlepšem redu, ni potreba plačevati njenim prebivalcem nobenih davkov. Vse občinske izdatke in potrebščine pokrijejo dohodki te tovarne. Če prav že imajo 2.000.000 mark rezervnega sklada, se še vedno zamore vsakemu meščanu izplačati iz občinske blagajne letno 400 mark v gotovini. Srečni prebivalci so pa tudi poskrbeli, da ni tako lahko, postati njihov meščan. Domačini še le tedaj dobijo pravico do uživanja vseh mestnih dobrot, če so že dovršili 25. leto in če so vplačali v občinsko blagajno 200 mark. Tuji pa morajo plačati še 1600 mark, če hočejo postati deležni vsakoletne podpore iz občinske blagajne, to pa zopet pod pogojem, če si izberejo kako Klingenbergzanko za ženo, v tem slučaju že zadostuje, če vplačajo samo 1300 mark v občinsko blagajno. Po drugod se nahajajo dobičkonosna podjetja v rokah oduševanih kapitalistov, a na Bavarskem je dosti občin, ki ne dajo iz rok zemljišča, ki hranjujejo prirodna bogastva, kot ilovico za porcelan in različne rude.

Predsednik francoske ljudovlade in njegov narednik. Predsednik Poincare je služil pri vojakih v Nancyju. Imel je za inštruktorja nekega narednika, ki je vestno zabeleževal učne vspehe svojih gojen-cev. O Poincareju, sedanjem francoskem predsedniku, je zapisal te-le vspehe: „Izvrsten vojak, ukaželjen, ne ošaben, ljubeznjiv, pravega dobri tovariš, ki v živa občno spoštovanje.“ Pozneje je narednik še ustmeno dostavil, da je bil Poincare veren kristijan, katerega je večkrat ob nedeljah spremljal v cerkev. Ta narednik je pozneje stopil v red redemptoristov, katerega je pa francoska vlada izgnala iz države. Kot redovnik živi sedaj bivši Poincarejev narednik v Belgiji.

Stoletnica lokomotive. Leta 1813 je na Angleškem stekel prvi parni stroj za prevažanje premoga. Dal ga je napraviti posestnik premogokopov v Wy-lamu na Northumberlandskem. Stroj je tekel po tračnicah in vlekel osem voz s hitrostjo osmih kilometrov na uro. Ta stroj je potem vspodbudil pravega iznajditelja lokomotive, Stephensa, ki je bil tedaj kurjač in strojnik v killingworskem premogovniku, da je sestavil velik stroj za prevažanje blaga in tu-di ljudi.

Narodno gospodarstvo.

Odkod beg v mesta.

Živimo v dobi osredotočenja kapitala, v dobi velikih obratov in velikih mest. Kapital se je združil najprej v velikih množinah v rokah posameznih bogatašev, ti so se združili naprej v kartele iz-kušajo v najširšem obsegu izrabiti prednost velikega obrata in združiti v velikih mestih okrog svojih velikih tovarn in podjetij kar največje mase delavcev-su-

njev, da jim pomagajo množiti njih kapital in moč. Tako vabi veliki kapital neodvisno ljudstvo s kmetov v velika mesta v svojo službo, vabi ga pa tudi v tujino, kjer ga more izrabiti.

Vabljeni pozivi najdejo med kmečkim ljudstvom livaležen odnev iz različnih vzrokov, pred vsem vsled slabih gmotnih razmer. Zlasti slabo je za male ljudi. Tem je naravnost nemogoče gospodarsko napredovati tudi pri največji varčnosti in pridnosti. In najbolj tare človeka, če vidi, da ne bo mogel nikdar napredovati. In socialna razlika se nikjer tako ostro ne čuti kakor na kmetih. Naj opozorim samo na eno. V mestih gostujejo tudi najuglednejši uradniki, najpremožnejši trgovci in obrtniki. Na kmetih je beseda gostač skoraj psovka. Ugled in veljavo živa samo gruntar, samostojen kmet. Kako bridko mora to čutiti dninar, mali obrtnik ali hlapec na kmetih, če še poleg tega vidi, da je izključeno, da bi s pridnostjo in varčnostjo kdaj mogel priči do kmetije. V mestih je brihtnejšim delavcem mogoče doseči ugled in veljavnejše socialno stališče vsaj v delavski organizaciji. Delavec je na kmetih osamljen, v mestih ima na tisoče tovarišev, tudi to mu vzbuja in krepi samozavest. Na kmetih je delavec-gostač zadnji v vasi, v mestu vidi delavec okrog sebe na stotine šibkejših, revnejših; dostikrat ve celo, da se enemu ali drugemu v gosposki obleki gmotno slabše godi kakor njemu.

V mesta in tujino hiti najboljša mladina, najbolj nadarjena in krepka, cvet naroda. Ta mladina se nam izgubi v narodnem oziru, izhira pa tudi fizično. Koliko gre v nič moralnega in stvarnega kapitala! Koliko je stala vzgoja te mladine! Ko je vzgojena, da bi lahko kmečkemu stanu vrnila investiran kapital, pomagala izboljšati kmečko gospodarstvo vsopredno z modernimi iznajdbami v tehniki, gre v svet množit tuji kapital. Naj nihče ne reče, saj pošilja očetom denar iz tujine za izboljšanje gospodarstva. Niti desetine od tega, kar je veljala njena vzgoja! Naši kmetje morajo opuščati intenzivno gospodarstvo in prehajati k ekstenzivnemu, ker manjka delavcev. Res je, da kmet delavcem mnogokrat ne more dati dela leto in dan, še manj seveda plače. Zato bi bilo pa potrebno, da se vse mogoče stori, da se ohranijo in razširijo domači obrti, ki da zaslužek, kadar ga ne more dati kmet. Koliko trpi pri tem narodnost. Cvet naroda pošiljamo tujcem v službo, da mu krepi sile! Koliko trpi morala in verski čut.

Ne obetajmo si pa preveč! Vseh kmečkih sinov in hčera ne bomo obdržali nikoli doma. Nemogoče in nepotrebno. Dovolj je, če obdržimo te, ki se lahko prežive na kmetih. Delajmo za izboljšanje gmotnih razmer kmečkega stanu. Odstranimo vse, kar sili kmečko mladino v tujino, naredimo ji življenje v domači vasi prijetno. Skrbno čuvajmo narodno individualnost, zaprimo vrata kozmopolitizmu. Negujmo domačo umetnost. Po umetnosti hrepeneče človeško srce najde na kmetih samo še v cerkvi utehe. Skrbimo za pravo stanovsko vzgojo. Ne pozabimo pri tem na učiteljstvo.

Ne pustimo nikdar v nemar tistih, ki morajo od doma. Koliko je še prazne domačije in bratske hrvaške zemlje. Nemcev in Madžarov se je menda že naselilo na hrvaškem ozemlju okrog 200.000.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6-50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancers-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železnčarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10-80
Kuhinjske ure	2-40
Budilke	3—
Budilke z dvojnim zvoncem	8-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatine in srebrnine.

L a h k o s p o z n a n j e.

Neki konštabler je dobil nalog, aretirati premožnega farmerja Mulligana v Hartford, Conn. Farmerja pa slučajno istočasno ni bilo doma, ker se je mudil na polju.

Njegov sedemletni sinček veli torej konstabljaju: „Moj ata delajo tamkaj na njivi z oslom. Lahko ga boste našli; oni s klobukom je oče!“

L a g a t i n e s m e.

Oče: Zapomni si, Pepček, za celo življenje: lagati nikar! Laž je grda in je greh. Človek, ki laže, ni nič prida. Obljubi mi, da se ne boš nikoli zlagal, nikdar in nikoli!

Pepček: Obljubim . . .

Oče: Dobro, Pepček, to me veseli. Jaz grem zdaj malo počivat, da, in če bi me kdo prišel iskat, kar reci, da me ni doma . . . !

Jaboljčnica

izborna dobra domača se nadomesti v sedanji veliki stiski najboljše z popolnoma naravnim sredstvom „Muskatin“.

Muskatin

je zlahka naravni preparat za napravo dobre domače pijače.

Iz **Muskatina** nareta pijača daje moč poživiti in krepča živce.

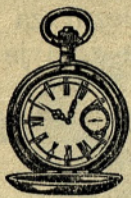
Muskatin

se vsak dan po pošti in vlaku po povzetju pošilja.

Iz **Muskatina** narejena pijača stane liter 4—5 vinarjev. 937

Muskatin

se dobi samo v glavni zalogi Iv. Andraschitz, Maribor, Koroška ulica.

Ure

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat-ura	K 8'50
Pristna srebrna ura	K 7'—
Original omega ura	K 18'—
Kuhinska ura	K 4'—
Budilka, niklasta	K 3'—
Poročni prstani	K 2'—
Srebrne verižice	K 2'—

Večletna jamstva,

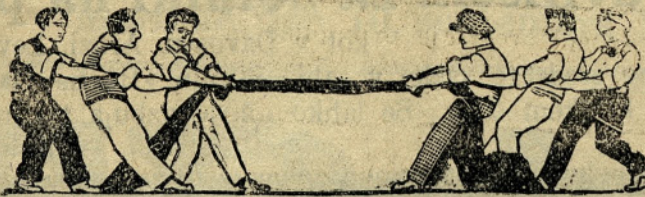
Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

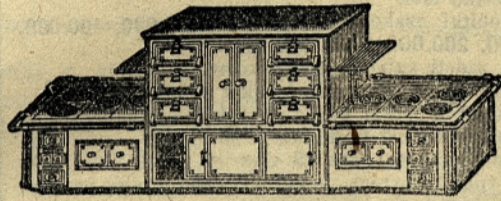
Kupujem zlatino in srebro.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki v Celju št. 301.** Vzorci in cenik čez tisoč stvari z silkami poštnine prosto.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Kolosens-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Demetrij Glumac Glav. delavnica: **bakrar** Podružnica:

Maribor,

Ptuj,

Kasarska ulica 9

Sarnitzgasse 11

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kot montiranje parnih kotlov za parne stroje barvarnic, belilnic, tovarn za usnje in sveče, za parne in vodovodne naprave v bakru in železu.

Perilni kotli in kotli za žganje vedno v zalogi. Peronospora brizgalnico lastnega izdelka. Kupujem po najvišji ceni staro kovino, baker, medenino in cin.

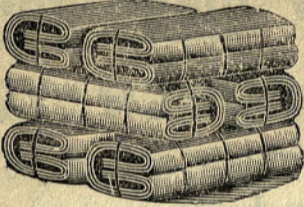
Popravlja vsake vrste točno in zelo po ceni. 98

Velika narodna trgovina**Karol Vanič, Celje****Narodni dom**

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna!

Vzorci na razpolago!

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Ni treba si glavo tretiti!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznato tvrdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Samo K 4'85 ura, verižica, vžigalo s 6 užigalniki

Krasna fantazijska srebrna remontoarska ura za gospode.

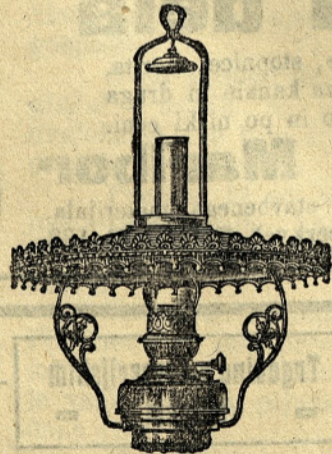
Soliden, ploščnat in bogato graviran oklop z jako dobrim anker-delom, točno idoča z triletnim pisnim jamstvom, z elegantno ameriško double-zlato kavar-verižico in modernim nikelnastim žepnim vžigalom s 6 rezervnimi vžigali, zadostujoči eno leto. Vse skupaj proti povzetju za samo K 4'85.

Pri naročilu 6 garnitur, se da 1 garnitura zastoj.

Trgovina ur Schaechte Leopold

Dunaj 194—XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5.

Zamena ali denar vrne.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Prevzamem vsa dela oekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju

Gosposka ulica 5.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Soštanj, Sevnica, Vran-

4 1 0
2 0

sko in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6.000 K, hranilnici ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarjih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Dijaki ali dekllice

se sprejmejo v dobro oskrbo. Tegethoffova cesta 6, I. nadstr., leva vrata I. 179

Krojaški učenec

se takoj sprejme pri g. Jos. Folger, krojaškemu mojstru v Mariboru, Koroška cesta šte. 19. 180

Soba z celo hrano

oddati. — Badlova ulica Villa 15. 178

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, teženje iz ušes. Šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni „Zur Sonne“, Graz Jakominiplatz 14.

Zahtevajte v gostilnah list Straža!

V zdraviliščih za bolniki na pljučah Sirolin „Roche“

kot v Davos-u, Arozi, Leysium itd. je kot priznano sredstvo vselej v rabi. Sirolin „Roche“ lajša in odstrani boleznin za dihalnih organih v rasmeroma kratkem času. Se lahko uživa vzbujaja tek in vpliva izborno na zdravje v občē. Izvirni zavitek po K 4 — se dobi v vseh lekarnah.

Važen oglas „Slovenske Straže“! Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti se s srečko!

Turška srečka

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov. ker vsake srečka mora zadeti najmanj 400 frankov. ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico. Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. oktobra 1913!

Ena turška srečka in ena srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron. Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. Sprejmejo se marljivi setrudniki pod ugodnimi pogoji.

Priporoča se Vam za nakup

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštnine prosto. Svetovna trdka. Na fisoče zahval.

Zahvala.

Rodbina umrlega deželnega odbornika gospoda profesorja

Franceta Robič

se zahvaljuje za izredno, navadno mero presegajočo čast in naklonjenost, katero so izkazali znanci in prijatelji rajnemu na poslednji njegovi poti.

Sosebno jo veže dolžnost zahvaliti se ekscelenci visokorodnemu grofu Clary in Aldringen, c. kr. namestniku, kakor ekscelenci visokorodnemu grofu Edmundu Attems, deželnemu glavarju, katera se nista zadovoljila z oficialno izkazano častjo pri priliki blagoslavljanja pozemeljskih ostankov v Mariboru, marveč katera sta se potrudila na daljno pot v Lembah do odprtega groba.

Ista hvala velja vsem deželnim odbornikom, državnim in deželnim poslancem, zastopništvu mesta Maribor, zastopništvu različnih okoliških občin, zastopništvu zdravniške zveze, kmetijske družbe, učiteljskih organizacij, usmiljenih sester, šolskih sester, zastopništvu deželnih uradnikov, kakor sosebno deželnih bolnišnic. — Zahvala velja kakor vodstvu kmetske zveze, tako Narodne stranke; isto velja darovateljem prekrasnih vencev.

Zahvala gospodu dr. Jankoviču, državnemu in deželnemu poslancu, kakor gosp. Antonu Godec, učitelju v Lembahu, za ginljive besede.

Zahvala častiti duhovščini, zahvala pevcem Narodne čitalnice v Mariboru. Zahvala vodstvu bolnišnice v Mariboru, sosebno prisrčna hvala gospodu dr. Urbaczek-u za izredno ljubeznivost, izkazano povodom boleznin in smrti rajnega.

V Lembahu, dne 3. septembra 1913.

Pozor! Ker se nagiba sezona h koncu opozarjam cenjeno občinstvo na nečuvano nizke cene vseh poletnih obuval, posebno sandal in platnenih čevljev. — Naj nihče ne zamudi ugodne prilike. Naročila od zunaj se izvrše točno in poceni.

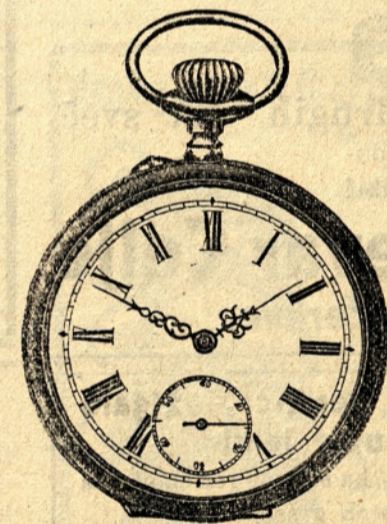
ŠTEFAN STRAŠEK prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse šte. 3.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu francišk. cerkve). Telefon št. 188.

Franjo Bureš Maribor
Tegethoffova cesta št. 39.

reparirane s pisanim jamšivom:
Pristna srebrna ura K 7—
Pristna srebr. ura ženska K 7—
Pristna srebrna verižica K 2—
Pristna srebrna verižica
damska K 3-40
Zlata ura . . . . K 28—
Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona: Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbiri po raznih cenah. Čaše iz papirja in aluminija. Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete. Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin. Lastna zaloga ljudsko-ošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade. Nagrobni venci in traki. Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Trgovina s špecerijskim blagom

Slovenci! Zavedajte se!

Trgovina z moko in deželnimi pridelki

Glavna sl. zaloga in velika izbira kranjskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd. Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar Celje
Graška ulica šte. 21.

Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov. Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinški kamen. Točna in solidna postrežba.

Vedno sveža žgana kava

Na drobno in na debelo!

Zaloga rudninskih voda